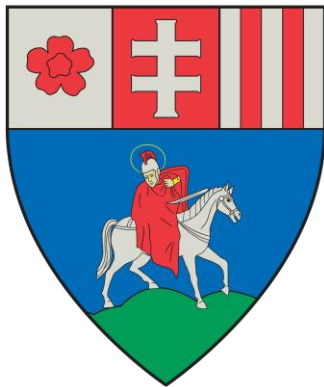

Helyi Esélyegyenlőségi Program

NAGYMAROS
Város Önkormányzata

2021-2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	12
Célok	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása	14
2. Stratégiai környezet bemutatása	15
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	39
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	64
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	73
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	78
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	79
1. A HEP IT részletei	79
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	79
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	81
3. Megvalósítás	87
A megvalósítás előkészítése.....	87
A megvalósítás folyamata	87
Monitoring és visszacsatolás.....	89
Nyilvánosság.....	89
Érvényesülés, módosítás.....	91
4. Elfogadás módja és dátuma	92
Forrásjegyzék.....	93

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

„A kezet csak megfogni szabad, elereszteni vétek, ellökni átok, egymásba simuló kezek tartják össze az eget és a világot!”

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Nagymaros Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Nagymaros közigazgatási szempontból a Közép-Magyarországi Régió, azon belül Pest megye és a Váci kistérség része, a Dunakanyar legnagyobb népességszámú települése. Nagymaros Pest megye északi részén helyezkedik el, a Börzsöny déli részének Dunába nyúló „félszigetén”.

Nagymaros a Váci kistérség nyugati szélén helyezkedik el. Közigazgatási területe közvetlenül határos Szobbal, Zebegénnyel, Kóspallaggal, Kismarossal, valamint a Duna túlsó partján található Visegráddal és Dömössel.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. kép: Nagymaros

Forrás: nagymaros.hu

A várost a Duna és a vasút mellett a 12-es főút köti össze a régió többi részével. Tekintettel arra, hogy a főút a közeli Szobon véget ér, a fő irány a kistérség központja, Vác, valamint a főváros, Budapest felé mutat. Jóllehet a város nem része a Budapesti Agglomerációnak, hagyományosan a fővárosi lakosok egyik legfontosabb üdülési és kiránduló célpontja. Nagymaros Város teljes területe 3438,6 hektár, belterülete: 242,9 hektár.

A város Budapest, Vác felől megközelíthető az M2, és a 12. sz. főközlekedési úton. Vasúton - Budapest - Nyugati pályaudvarról induló vonattal - akár 45 perc alatt Nagymarosra lehet érni. Vízi úton, a Vígadó térről induló hajóval; kerékpárral pedig a Budapest – Vác – Szob kerékpárúton. Tekintve, hogy Nagymaroson kevés a munkalehetőség, az aktív dolgozók nagy része Vácra vagy Budapestre jár dolgozni, vagyis naponta ingázik.

A település méretéből, a táji adottságokból és a mezővárosi múltjából is következően egy központtal rendelkezik, városrészi alközpontok nem alakultak ki, még a városszerkezetet hosszanti irányban kettészelő vasútvonal megépítése után sem.

Ennek megfelelően Nagymaros területén nem különíthetők el városrészek.

A kisvárosban nincs helyi tömegközlekedés, a terület fekvéséből következik, hogy a közszolgáltatások intézményei könnyen megközelíthetők: a város általános iskolája az utcában található, az óvoda és a többi közintézmény – polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, védőnői szolgálat, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat – is pár száz méteres körzetben elérhető.

Általános helyzetkép a lakónépesség alakulása tekintetében

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma. Ez a számadat, illetve a változás aránya

megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

Pest megye lakónépessége az elmúlt években folyamatosan nőtt.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén Pest megyében

Évszám	Lakónépesség (fő)
2011	1 237 561
2012	1 213 323
2013	1 218 172
2014	1 220 748
2015	1 226 115
2016	1 234 541
2017	1 247 372
2018	1 261 864
2019	1 278 874
2020	1 297 102

Forrás: saját szerkesztés a KSH adatai alapján

Nagymaros állandó lakosainak száma is folyamatos emelkedést mutat.

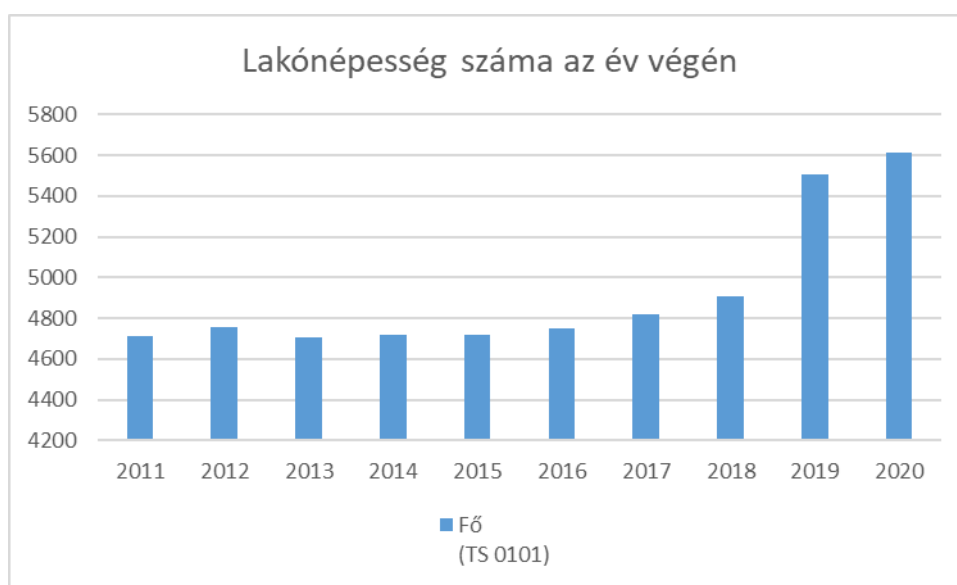
2. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén Nagymaroson

	Lakónépesség
2011 (fő)	4711 fő
2012 (fő)	4756 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,95 %
2013 (fő)	4709 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,01 %
2014 (fő)	4721 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,25 %
2015 (fő)	4717 fő
Lakónépesség számának változása (%)	99,91 %
2016 (fő)	4750 fő
Lakónépesség számának változása (%)	100,69 %
2017 (fő)	4821 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101,49 %

2018 (fő)	4905 fő
Lakónépesség számának változása (%)	101,74 %
2019 (fő)	5503 fő
Lakónépesség számának változása (%)	112,19 %
2020 (fő)	5614 fő
Lakónépesség számának változása (%)	102,01 %

Forrás: saját szerkesztés a TeIR, KSH-TSTAR és az önkormányzat saját adatai alapján

1. számú ábra: Lakónépesség száma az év végén

Forrás: TeIR

Nagymaros népessége korábban már három alkalommal érte el, illetve lépte túl néhány fővel az 5000 fős népességszámot: 1920: 5033 fő; 1960–62: 5165 – 5118 fő; 1970: 5000 fő. 2019-től újra efelett vagyunk 5503 ill. 5614 fővel (2020).

A népességszám-növekedése Nagymaros számára igen kedvező folyamat, hiszen az ország népességének folyamatos csökkenése ellenére a város népességének 1970–90 között tapasztalt, erősen csökkenő tendenciája megállt, és kis mértékű, de határozott emelkedésbe fordult. Sok esetben azonban ez hátrányként is említhető, hiszen pl. Magyar Falu pályázat esetén már nem pályázhatunk az esélyegyenlőség szempontjából számos cél megoldására.

Vándorlási egyenleg (ezrelék)

Az adott közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők és az onnan másik közigazgatási egységbe állandó vagy ideiglenes jelleggel bejelentkezők számának különbözete, ezer lakosra vetítve. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja.

2. számú ábra: Vándorlási egyenleg

Forrás: TEIR (térségi szociális adatok)

3. számú táblázat: Állandó jellegű odavándorlás, elvándorlás az elmúlt években

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg
2011	113	91	124,2%
2012	90	79	113,9%
2013	101	92	109,8%
2014	118	110	107,3%
2015	107	121	88,4%
2016	174	107	162,6%
2017	193	128	150,8%
2018	209	119	175,6%

Forrás: TeIR

Az idevándorlók magas száma általános agglomerációs jelenség, melynek fő mozgatórugói Nagymaroson valószínűsíthetően elsősorban a következők lehetnek:

- vonzó települési környezet,
- lényegesen javuló közlekedési kapcsolatok (pl. a 2/A út üzembe helyezése, a vonatok menetidejének csökkentése),
- a nagyvárosi és a helyi ingatlanárak közötti különbség,
- kisvárosra jellemző, megfelelő színvonalú szolgáltatások
- kisvárosi nyugalom.

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)

3. számú ábra: Az élve születések és a halálozások különbsége ezer lakosra vetítve

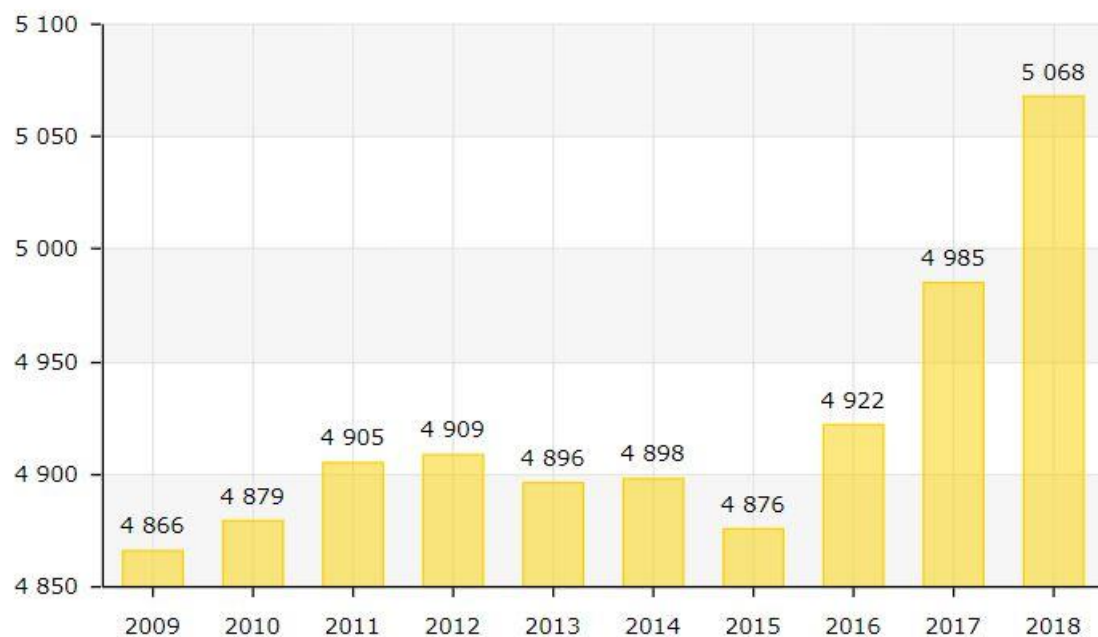
Forrás: TEIR (térségi szociális adatok)

Állandó népesség

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

4. ábra: Állandó népesség alakulása

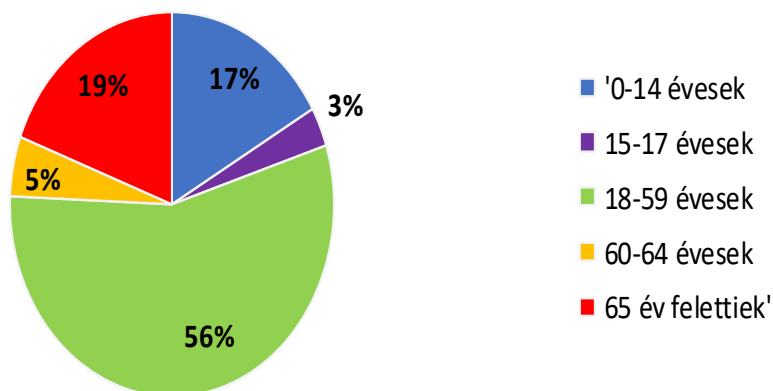
Forrás: TEIR (térségi szociális adatok)

4. számú táblázat - Állandó népesség

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	2 545	2 612	5157	49,35%	50,65%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)	68	54	122	1,32%	1,05%
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	426	371	797	8,26%	7,19%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	84	81	165	1,63%	1,57%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	1 416	1 333	2749	27,46%	25,85%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	128	157	285	2,48%	3,04%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	491	670	1161	9,52%	12,99%

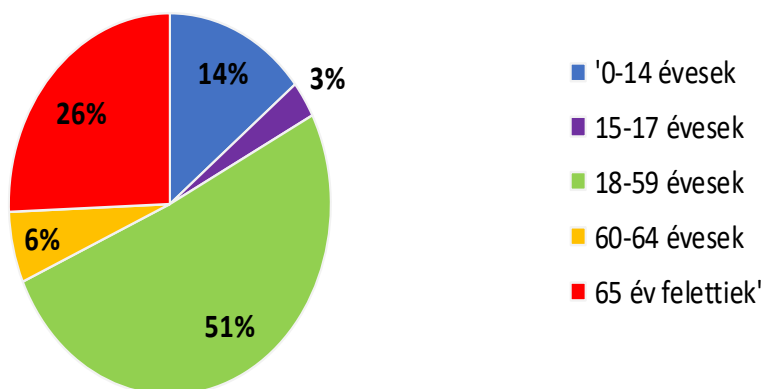
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR 2020-as adatok

5. ábra: Állandó népesség- férfiak életkori megoszlása

Forrás: TeIR

6. ábra: Állandó népesség- nők életkori megoszlása

Forrás: TeIR

Az állandó népesség nemek közötti összehasonlítása során látjuk, hogy nincs számottevő aránybeli különbség a 0-14 évesek, 15-17 évesek és a 60-64 évesek esetében; de amíg a 18-59 éves korosztályban a férfiak vannak túlsúlyban, addig a 65 év felettiek esetében több nő él településünkön.

5. számú táblázat: Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2011	875	752	116,35
2012	893	762	117,19
2013	916	753	121,65
2014	947	770	122,98
2015	973	774	125,71
2016	983	786	125,06
2017	989	817	121,05
2018	1011	826	122,39
2019	1086	796	136,43
2020	1161	797	145,67

Forrás: saját szerkesztés a TeIR, KSH-TSTAR és az önkormányzat saját adatai alapján

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Mivel az index folyamatosan 100 felett van, látszik, hogy a 65 év felettiiek vannak többen, és a településelőregedő, a városba beköltözők nagy száma ellenére is.

Ebből következik, hogy az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Ráadásul az öregedési index folyamatosan emelkedik. Természetesen ez az index egyéb összefüggésben is vizsgálendő. A gyerekek alacsonyabb száma nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

Értékeink, küldetésünk

A helyi esélyegyenlőségi program keretében érintendő területek általánosságban a következők: mélyszegények, gyermekek, nők, idősek, és fogyatékkal élők. A HEP elkészítésének általános célja az öt célcsoportba tartozók életszínvonalának, esélyeinek növelése az élet minden területén, az önkormányzat rendelkezésre álló források, lehetőségek figyelembevételével. Az előbb felsorolt célcsoportok közül különös figyelmet a mélyszegények, az idősek, és a gyermekek helyzetének javítására kell fordítani.

Küldetésünk, és Nagymaros Város Önkormányzata kötelezettséget vállal, hogy egyes döntései, rövid-, közép- és hosszú távú programjai végrehajtása eredményeként nem növekszik a szegregáció mértéke a városban és a környező településeken sem, valamint nem alakulnak ki újabb „szegregált” területek.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Nagymaros város település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Nagymaros Város Önkormányzata helyi rendelet alkotási jogkörében az alábbi, az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő rendeleteket alkotta meg:

- szociális rászorultságtól függő pénzbeli, és természetben nyújtott szociális ellátásokról,
- a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról, az igénybevételek módjáról és
- a helyi szervezetek támogatásáról szóló rendeleteket.

A szociális rendelet célja, hogy az Önkormányzat a jogosultak számára biztosítsa az alapvető életfeltételek megteremtését. Ezen belül is a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.) rendelkezéseinek megfelelően elősegítse az aktív korú munkaképes lakosság foglalkoztatását és a körülményekhez igazodó egyéni (családi) életstratégiák kialakítását. A szociális ellátás biztosítása során érvényesíteni kell az

egyénnek az önmagáért és a családjáért viselt felelősséget. Ez a rendelet foglalkozik a segélyekkel és támogatásokkal.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokról szóló rendelet részletesen taglalja, hogy Nagymaros Város Önkormányzata a szociálisan rászorultak részére az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja:

Szociális alapszolgáltatás körében:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- közösségi ellátás: szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás,
- nappali ellátás.

Szakosított ellátás körében pedig ápolást-gondozást nyújtó intézmény: idősek otthona (Gondozási Központ).

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A gazdasági és fejlesztési program kimerítően taglalja az oktatás, az egészségügy és szociális terület témakörét.

Nagymaros Városfejlesztési Stratégiája behatóbban foglalkozott a helyzetelemzéssel és Nagymaros Város fejlesztési programja a Család- Ifjúság- és Szociálpolitika és az Oktatás című fejezetében foglalkozott az esélyegyenlőség témakörével.

Ezen felül az önkormányzat minden évben az éves költségvetés elfogadásával dönt a kötelezően ellátandó-, illetve az egyéb vállalt feladatainak pénzügyi finanszírozásáról. Az éves költségvetés szab keretet az adott évre tervezett, az esélyegyenlőségi célcsoportokat is érintő fejlesztéseknek. A jelenleg működő feladatfinanszírozás rendszere, valamint az önkormányzatok szűkös anyagi lehetőségei nagyban meghatározzák az önkormányzat lehetőségeit, így elmondható, hogy jelentős önkormányzati fejlesztés kizárólag pályázati úton elnyert források segítségével valósulhat csak meg.

Az esélyegyenlőségi csoportok szempontjából meg kell említeni a település külterületét, ahova az utóbbi években egyre többen költöznek ki állandó lakosként.

Földrajzilag a külterület dombos terület, aminek a megközelítése a téli évszakban meglehetősen nehéz. Ezért az ottani úthálózatot mindenféleképpen szükséges lenne fejleszteni (az utak többsége nem rendelkezik aszfaltburkolattal, vagy a meglévő burkolat meglehetősen rossz állapotban van), de útfejlesztésre kiírt pályázati lehetőség híján az önkormányzat saját költségén nem tudja ezt megvalósítani.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Nem releváns.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Rendelkezésre álló adatok: Országos Területfejlesztési és területrendezési Információs rendszeren keresztül főképp a KSH, Nemzeti Munkaügyi Hivatal adattáblái. Ezen felül a helyi polgármesteri hivatal adatbázisa, főképp a szociális segélyek, iskolai és óvodai létszámok tekintetében. Továbbá járási gyámhivatal és a helyi gyermekjóléti szolgálat gyerekekkel kapcsolatos számadatokat szolgáltatott. Fogyatékosokkal kapcsolatban kevés adat áll rendelkezésünkre. Az önkormányzat nem rendelkezik pontos adatokkal a fogyatékkal élőkről (pontos számuk, betegségük típusa, életkoruk, nemek szerinti megoszlásuk, ellátottságuk stb.)

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valakik tartósan a létminimum alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység. Az elmúlt évtizedekben a fejlett országokban a szegénységgel kapcsolatos riasztó és növekvő tendenciára hívták fel a figyelmet a szociológusok, ez pedig az, hogy a szegény csoportba sorolt egyéneknek egyre nagyobb hányada fiatalkorú, gyermekkorú. Hazánkban is hasonló folyamatok látszanak kibontakozni.

Közismert szociológiai tény, hogy az alacsonyabban képzett, szegényebb társadalmi rétegekben jellemzően magasabb a családok átlagos gyermekszáma, mint a jobban iskolázott, magasabb jövedelmű, jobb pozícióban lévő népességbe tartozó családok esetében. Ilyen módon statisztikailag nagyobb esélye van egy gyermeknek az előbbi szegénycsoportba tartozni.

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

„A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedti teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember roma. Az viszont kijelenthető, hogy a romák élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.” (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Nagymaroson bár kevés a munkalehetőség, mind a környező városok közelsége (Vác, Dunakeszi), mind Budapest gyors megközelíthetősége végett mégis a munkaképes lakosság nagy része el tud helyezkedni.

Azonban a szegénység és a munkanélküliség jelen van a városban, főképp az alacsony végzettségűek körében. Országos probléma az eladósodottság is, de településünkön ez jelenleg javuló tendenciát mutat (az önkormányzati segélyeket igénybe vevők számát vizsgálva).

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

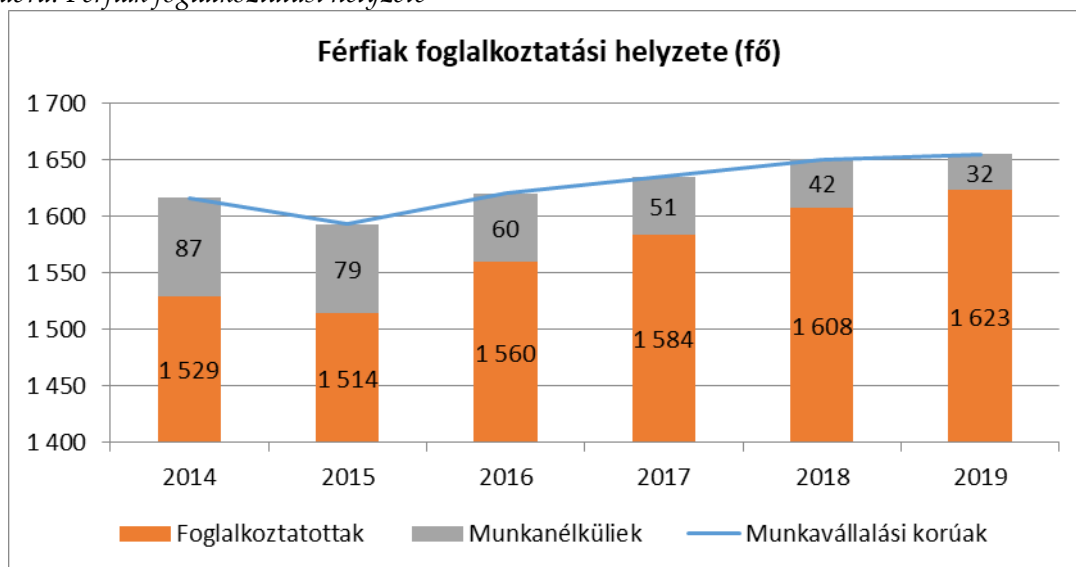
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Foglalkoztatás

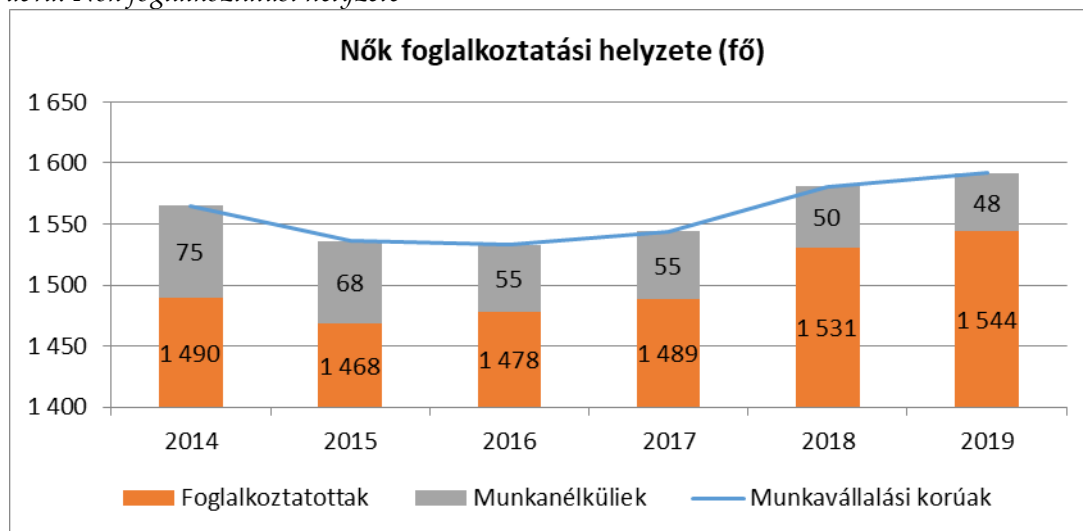
Nagymaroson a helyben foglalkoztatottak döntő többségének az önkormányzati intézmények biztosítanak munkahelyet. Kisebb jelentőséggel bírnak a helyi kis- és családi vállalkozások. A népesség nagyobb része naponta ingázik, elsősorban a fővárosba és Vácra.

7. ábra: Férfiak foglalkoztatási helyzete

Forrás: TeIR

8. ábra: Nők foglalkoztatási helyzete

Forrás: TeIR

Az ábra vizsgálatakor megfigyelhető, hogy az elmúlt években nőtt a foglalkoztatottak aránya, míg a munkanélküliek száma fokozatosan csökkenő tendenciát mutat.

9. ábra: Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség százalékában
Nyilvántartott álláskeresők száma száz 15-64 éves állandó lakosra.

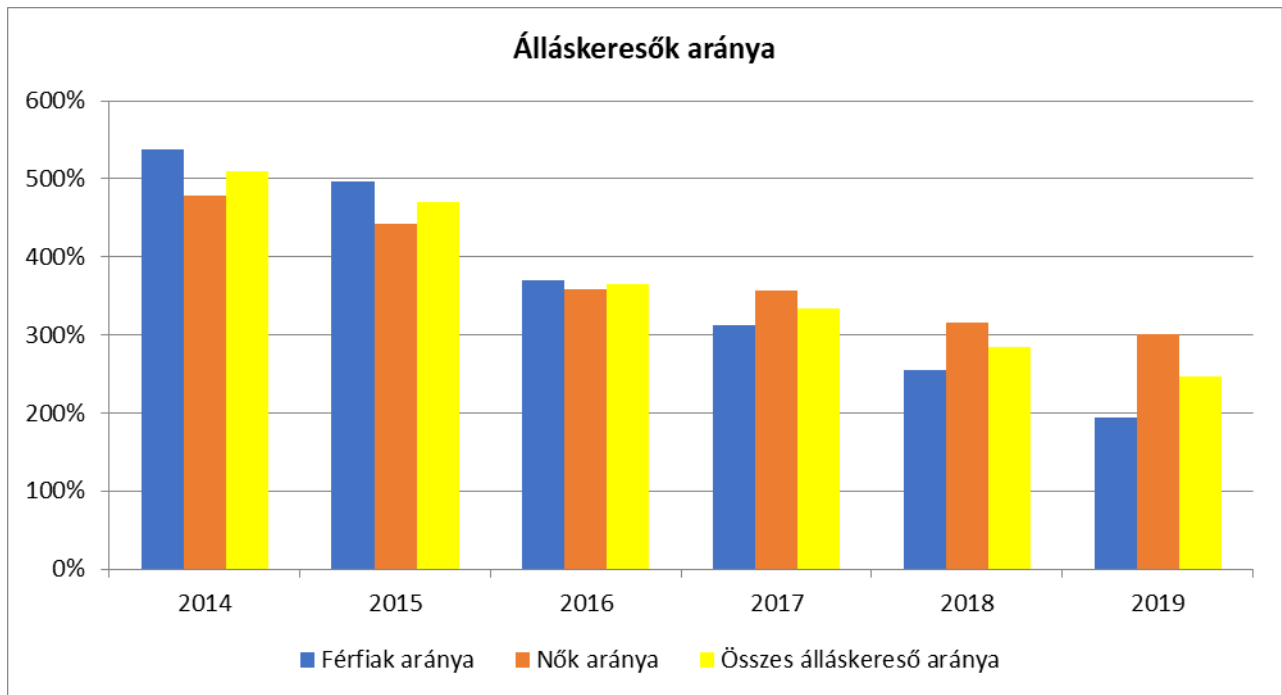
Forrás: TEIR (térségi szociális adatok)

6. számú táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	1 616	1 565	3181	87	5,38%	75	4,79%	162	5,09%
2015	1 593	1 536	3129	79	4,96%	68	4,43%	147	4,70%
2016	1 620	1 533	3153	60	3,70%	55	3,59%	115	3,65%
2017	1 635	1 544	3179	51	3,12%	55	3,56%	106	3,33%
2018	1 650	1 581	3231	42	2,55%	50	3,16%	92	2,85%
2019	1 655	1 592	3247	32	1,93%	48	3,02%	80	2,46%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

10. ábra: Álláskeresők aránya

Forrás: TeIR

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

A táblázat és az ábra adatai mutatják, hogy az összes álláskeresők száma az évek alatt csökkenő tendenciát mutat, mind a nők és férfiak esetében is.

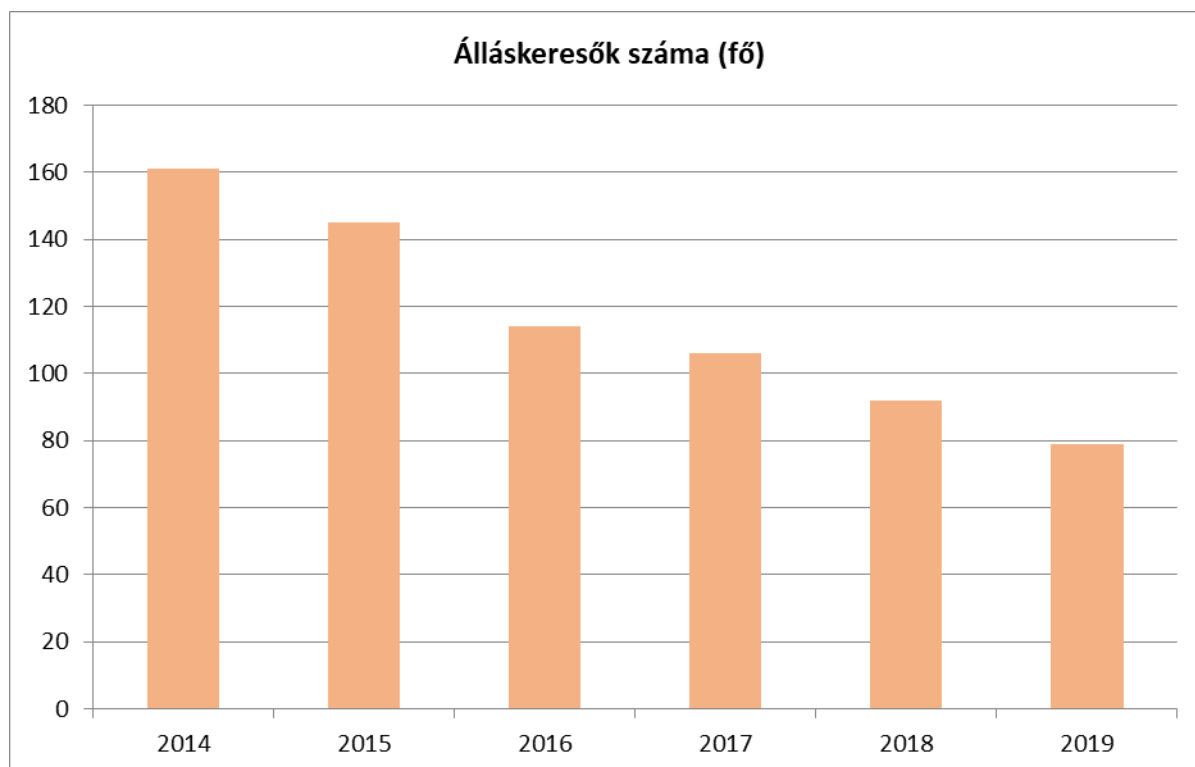
Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

7.táblázat: Regisztrált munkanélküliek száma

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2014	2015	2016	2017	2018	2019
		161	145	114	106	92	79
20 év alatti (TS 1002)	Fő	4	1	2	2	2	1
	%	2,48%	0,69%	1,75%	1,89%	2,17%	1,27%
20-24 év (TS 1003)	Fő	21	16	12	7	7	3
	%	13,04%	11,03%	10,53%	6,60%	7,61%	3,80%
25-29 év (TS 1004)	Fő	19	25	12	15	9	8
	%	11,80%	17,24%	10,53%	14,15%	9,78%	10,13%
30-34 év (TS 1005)	Fő	16	12	8	8	6	6
	%	9,94%	8,28%	7,02%	7,55%	6,52%	7,59%
35-39 év (TS 1006)	Fő	19	18	10	11	6	5
	%	11,80%	12,41%	8,77%	10,38%	6,52%	6,33%
40-44 év (TS 1007)	Fő	18	13	12	13	11	7
	%	11,18%	8,97%	10,53%	12,26%	11,96%	8,86%
45-49 év (TS 1008)	Fő	14	13	13	9	8	7
	%	8,70%	8,97%	11,40%	8,49%	8,70%	8,86%
50-54 év (TS 1009)	Fő	17	13	12	12	14	10
	%	10,56%	8,97%	10,53%	11,32%	15,22%	12,66%
55-59 év (TS 1010)	Fő	26	19	16	6	6	8
	%	16,15%	13,10%	14,04%	5,66%	6,52%	10,13%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	7	15	17	23	23	24
	%	4,35%	10,34%	14,91%	21,70%	25,00%	30,38%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

11. ábra: Álláskeresők száma

Forrás: TeIR

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

Az 59 év feletti korcsoport kivételével mindegyik csoport esetében kijelenthetjük, hogy elégséges az eddigi problémakezelés, mivel az évek során folyamatos csökkenés tapasztalható. Az 59 év feletti korcsoport esetén viszont az évek alatt növekedés figyelhető meg, amely újabb intézkedéseket, beavatkozásokat tesz szükségessé. Mivel ebben a korban még számítani lehet arra, hogy több év munkaviszony hiányzik a nyugdíjba vonulásig, így megfelelő átképzésekkel, tanfolyamokkal segíteni szükséges ezt a korosztályt.

8.táblázat: A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	20	12	8	20	60,00%	40,00%
2015	28	19	9	28	67,86%	32,14%
2016	42	28	14	42	66,67%	33,33%
2017	37	26	11	37	70,27%	29,73%
2018	36	26	10	36	72,22%	27,78%
2019	34	25	9	34	73,53%	26,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, amely mutatja, hogy az elmúlt évek mindegyikében nagyobb volt a férfiak aránya, akik 6 hónap elteltével sem tudtak munkába állni. Ennek ismeretében szorgalmazni kell, az inkább férfiak esetében lehetséges munkalehetőségeket.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

9. táblázat: Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő
	%	%
2001	95	89
2011	99	97

Forrás: TeIR

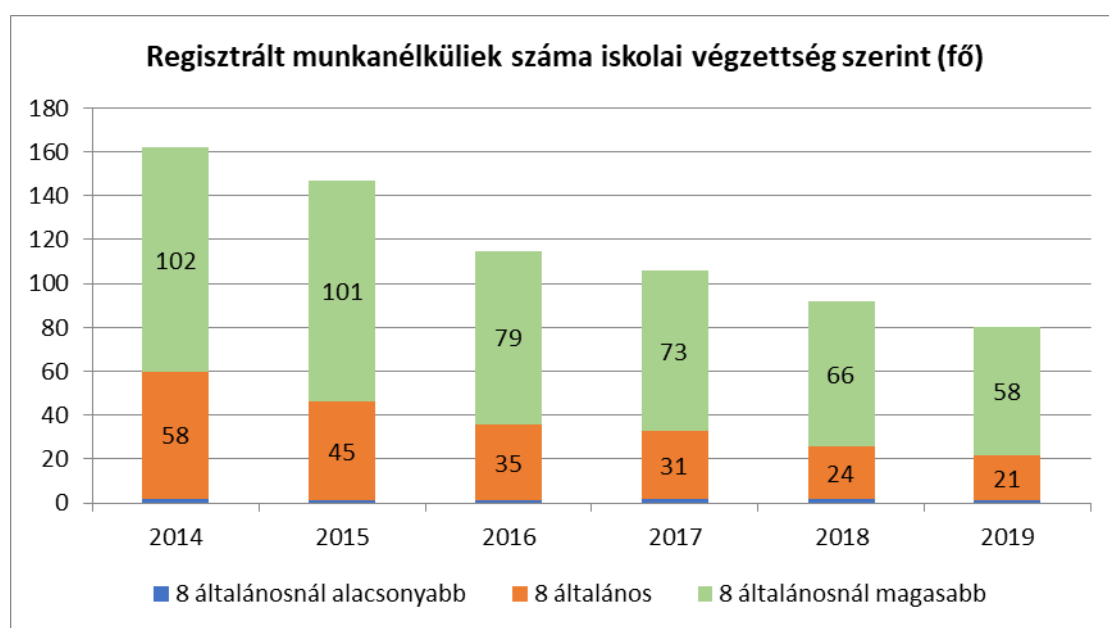
A táblázat adataiból látszik, hogy a férfiaknál nagyobb arányban vannak olyanok, akik legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégezték.

10. táblázat: Regisztrált munkanélküliek száma

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2014	162	2	1,23%	58	35,80%	102	62,96%
2015	147	1	0,68%	45	30,61%	101	68,71%
2016	115	1	0,87%	35	30,43%	79	68,70%
2017	106	2	1,89%	31	29,25%	73	68,87%
2018	92	2	2,17%	24	26,09%	66	71,74%
2019	80	1	1,25%	21	26,25%	58	72,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

12. ábra: Regisztrált munkanélküliek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott állás keresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

A táblázat és az ábra adataiból látszik, hogy a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek esetében nagyobb arányban találunk regisztrált munkanélkülieket. Ez több kérdést is felvet. Egyrészt a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek regisztrált munkanélküliként azért mutatnak kevesebb számot, mert eleve kevés a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű egyén. Másrészt a 8 általánosnál magasabb végzettségűek esetén a táblázat nem részletezi a végzettségeket, így nem tudni, hogy az ebben a kategóriában szereplő személyek rendelkeznek-e valamilyen szakmunkás vagy egyéb végzettséggel.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. A közfoglalkoztatási program célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön a munkaerő piacra.

Közmunkaprogram keretében kerül foglalkoztatásra a nehéz megélhetési körülmények között élők egy része. A közfoglalkoztatottak létszáma sajnos évről évre folyamatosan csökken (nem a lehetséges igénybevevők száma csökken, hanem az önkormányzat lehetőségei kedvezőtlenebbek a foglalkoztatás terén).

13. ábra: Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma

Forrás: TelR

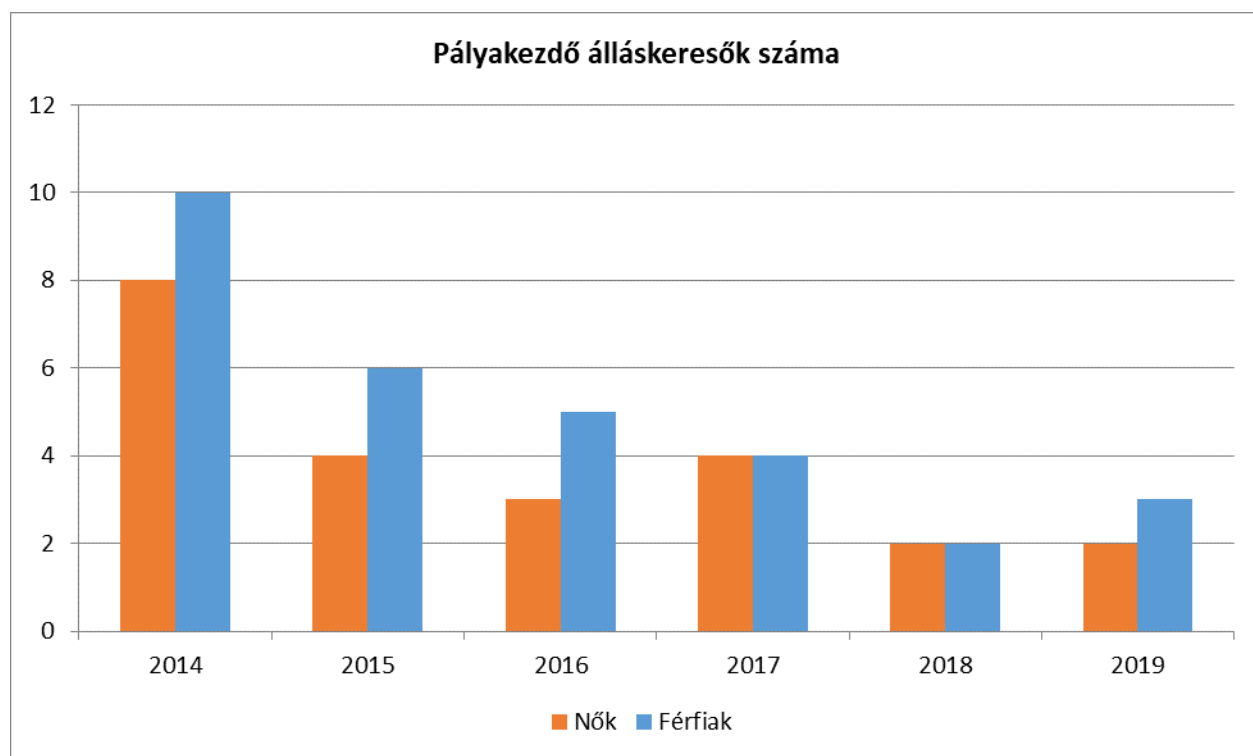
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Általánosságban elmondható, hogy munkalehetőséget a főváros és a környező nagyobb városok (Vác, Dunakeszi, Budapest) biztosítanak a településen élők számára. A városok, és a főváros megközelítése jónak mondható (gépjárművel, vasúttal van rá lehetőség).

Nagymaroson a helyben foglalkoztatottak döntő többségének az önkormányzati intézmények biztosítanak munkahelyet. Kisebb jelentőséggel bírnak a helyi kis- és családi vállalkozások. A népesség nagyobb része naponta ingázik.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

14. ábra: Pályakezdő álláskeresőik száma

Forrás: TeIR

Mind a település egyik ifjúsági kérdéseivel foglalkozó civilszervezete, mind a munkaügyi központ évente rendez továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadó napot.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nagymaroson a családsegítő intézetünk szervez álláskereső tréningeket, önéletrajz írásra és állásinterjú gyakorlására a Váci Munkaügyi Központ segítségével.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatásáról adatokkal, releváns információkkal nem rendelkezünk.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén esetlegesen megvalósult hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Nagymaroson a szociálisan rászoruló személyek részére az alább felsorolt pénzbeli és természetbeni ellátási formák állnak rendelkezésre:

Önkormányzati segélytípusok 2015-2017-ben:

- átmeneti támogatás
- lakásfenntartási támogatás
- temetési támogatás
- méltányossági ápolási díj
- közgyógyellátás
- étkezési térítési díj
- aktív korúak segélye
- szociális tűzifa támogatás

Önkormányzati segélytípusok 2018-2020-ban:

- átmeneti támogatás
- lakásfenntartási támogatás
- temetési támogatás
- étkezési térítési díj
- krízistámogatás
- szociális tűzifa támogatás

11. táblázat: Álláskeresői segélyben részesítettek száma, aránya

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2014	3 181	6	0,19%
2015	3 129	12	0,38%
2016	3 153	15	0,48%
2017	3 179	15	0,47%
2018	3 231	16	0,50%
2019	3 289	17	0,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

12. táblázat: Regisztrált munkanélküliek és álláskeresési járadékra jogosultak száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%
2014	167	21	12,6%
2015	148	19	12,8%
2016	108	14	13,0%
2017	107	14	13,1%
2018	92	16	17,4%
2019	80	16	20,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

13.táblázat: Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 4201)
2014	2 018
2015	2 018
2016	2 018
2017	2 020
2018	2 022
2019	2 022

Forrás: TeIR

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában 1 bérlakás van.

b) szociális lakhatás

Nem rendelkezünk adatokkal.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem rendelkezünk adatokkal.

e) lakhatást segítő támogatások és eladósodottság

14. táblázat: Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma

Év	Lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma (TS 6001)	Adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma (TS 6101)
2014	110	109
2015	104	139
2016	78	201
2017	67	213
2018	55	225
2019	38	167
2020	42	110
Forrás: TelR, KSH Tstar		

A támogatási adatokból látszik, hogy amíg a lakásfenntartási támogatásban részesített személyek száma az évek alatt csökkenő tendenciát mutat (kivétel 2020-ban), addig az adósságcsökkentési támogatásban részesítettek száma az elmúlt 2 év kivételével, folyamatos növekedést mutatott.

Öröndetes tény, hogy az adósságcsökkentési támogatásban részesített személyek száma 2020-ban közel annyi volt, mint 2014-ben. Az eddigi adatok nem mutatnak egyelőre növekedést a koronavírus járvány miatt nehéz helyzetbe kerülők esetén.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Nagymarost lakhatásilag két féle területi egységre lehet felosztani: központi lakóövezetre, valamint az üdülőövezetre/külterületre. A lakóövezet infrastruktúrája (víz, villany, gáz, szennyvízcsatorna) teljesen ki van építve. Külterületen a vízhálózat és a villamos hálózat szintén teljesen ki van építve. Szennyvízcsatorna és gáz hálózat viszont nem teljeskörűen. Általánosságban elmondható, hogy az utóbbi években egyre többen költöznek ki külterületre állandó jelleggel. Ennek az egyik oka, hogy az ottani ingatlanok olcsóbbak a lakóövezet ingatlanjaihoz viszonyítva. Földrajzi adottságai miatt (dombos vidék) viszont megközelíthetősége a téli időszakban nehezebb és a település közszolgáltatásai is nehezebben elérhetőek.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Szegregátum lehatárolása

- Szegregációval veszélyeztetett területek: jellemzően városi szövetbe ágyazott, hagyományos építésű lakóterületek, vagy ipari technológiával épült lakótelepek, vegyes lakosság összetételű városrészek, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-59 éves lakosság) belül eléri, illetve meghaladja a határértéket. Szegregációval veszélyeztetett területek esetében cél a további leszakadás megállítása, és lehetőség szerint a terület és az ott élő lakosság státuszának emelése.

- Szegregált területek: városi szövetbe ágyazott vagy a településtesttől elkülönült, jellemzően hagyományos építésű városrészek (telepek), ahol a marginalizált közösségek élnek, és ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon (15-59 éves lakosság) belül eléri, illetve meghaladja a határértéket.

A 2001. évi népszámlálás adatai alapján a KSH elemzés nem mutatott ki a városban szegregátumot, de jelzett olyan területet – Fehérhegy utca –, melynek értékei megfelelnek a szegregációs mutató kritériumának, de alacsony népességszáma miatt mégsem tekinthetők tényleges szegregátumnak.

Nem található olyan térben jól elkülönülő terület, melynek aktív korú lakosságának legalább fele (vagy veszélyeztetett területnél 40-50 százaléka) nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, miközben legmagasabb iskolai végzettsége nem haladta meg a nyolc osztályt és a lakosságszám elérte az 50 főt. Térbeli szegregátumot a népszámlálási adatok nem is mutatnak, ugyanez már nem mondható el a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segélyezési adatain alapuló mutató értékeiről. Amennyiben a rendszeres szociális támogatások adatai alapján számított szociális szegregációs mutató értékei meghaladják a település átlagának kétszeresét, térben jól elhatárolódó szegregátumról beszélünk.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

Lakásfenntartási támogatást, rendszeres szociális segélyt és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénybevevők lakóhelye alapján egy térbeli koncentráció figyelhető meg a Fehérhegy utca végén. A szociális helyzet jelzésére szolgáló mutatók értékei a hátrányos szociális helyzetű, gyermeket nevelő családok erős térbeli koncentrációjára, szociális szegregációra utalnak.

A kisváros területi terjeszkedésével, a belterület növekedésével jelentősen átalakult a település szerkezete. Az eredetileg település szélén fekvő, hegynek felfutó Fehérhegy utca (egy évszázaddal korábban cigánysor) végén található terület jellemzője, hogy nem különül el térben a településtől és nem alkot telepszerű szigetet sem. Az utca, melynek végén Y alakban futó elágazásban található a terület, a belterületen fekszik és közvetlenül a városközpontozhoz kapcsolódik, így városszerkezetben elfoglalt helye szerint városszövetbe ágyazódott szociális szegregátumnak tekintendő.

2. kép: Fehérhegy utca

Forrás: Nagymaros Integrált Városfejlesztési Stratégiája

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A Fehérhegy utca, melyben a lehatárolt terület található, vegyes lakosságú, és a város roma etnikumhoz tartozó lakosságának több mint fele itt él. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a város népességéből csak 51 fő vallotta magát romának, de korábban, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat (továbbiakban CKÖ) közel 400 főre becsülte a roma származású lakosok számát.

A városba az elmúlt években csak 1-2 roma család költözött be más településről (Verőce), melyek lakóhelye nem a lehatárolt terület. Évről évre nő a roma-magyar házasságkötések száma, és a térbeli szegregálódás oldását jelzi, hogy emelkedik a városban szétszórtnan házat vásárló roma családok száma is. A városban élő magyar anyanyelvű, egykor zenész családok leszármazottjaiból álló roma népesség jövedelmi helyzetében, képzettségben is heterogén összetételű. A rendszerváltás változásai ezt a csoportot érintették a legkedvezőtlenebbnél és a kilencvenes évek elején elvesztették munkahelyüket.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Nagymaroson két felnőtt, egy gyermek háziorvos és egy fogorvos rendel. A védőnők száma 2 fő jelenleg, de 2015-ben és 2018-ban csak 1 fő volt a betöltött védőnői helyek száma. A városban egy gyógyszertár működik. Magasabb fokú egészségügyi ellátás Vácon és Budapesten található.

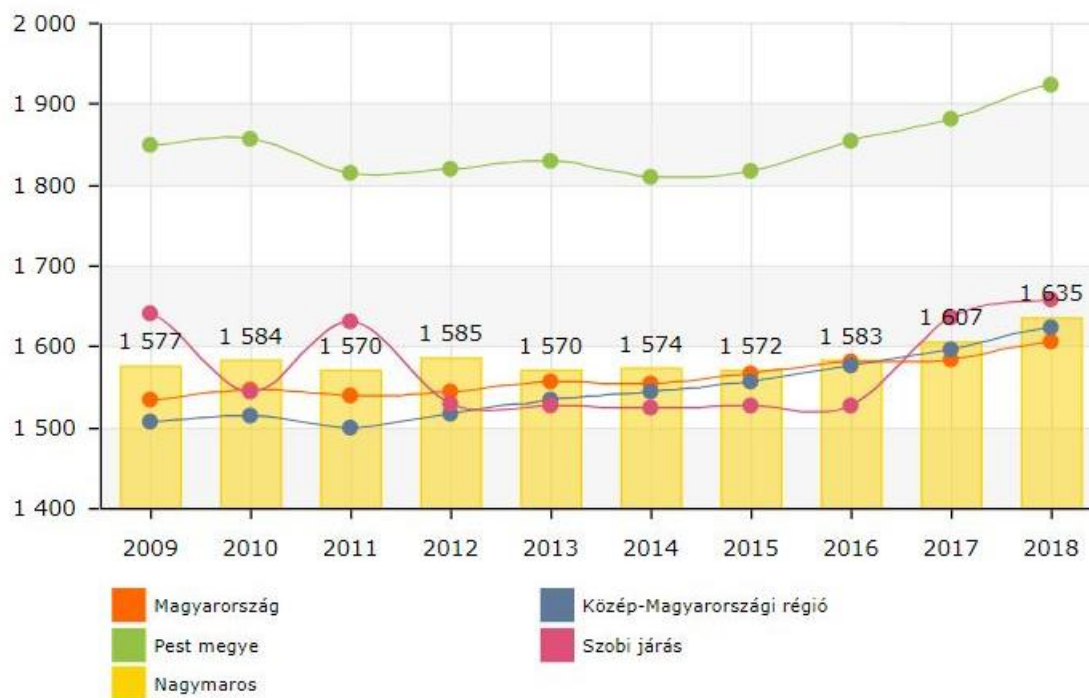
15.táblázat: Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

Év	Közgógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TS 5601)
2014	115
2015	148
2016	123
2017	119
2018	111
2019	112

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Látszólag csökkent a számuk az elmúlt években, de a háttérben nem a szociálisan rászorult személyek lettek kevesebben, hanem a helyi szabályozás csökkentette az egy főre jutó jövedelmi határt és a gyógyszer költségi határt a méltányossági alapon kapható támogatáshoz.

15. ábra: Egy házi- és gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő)

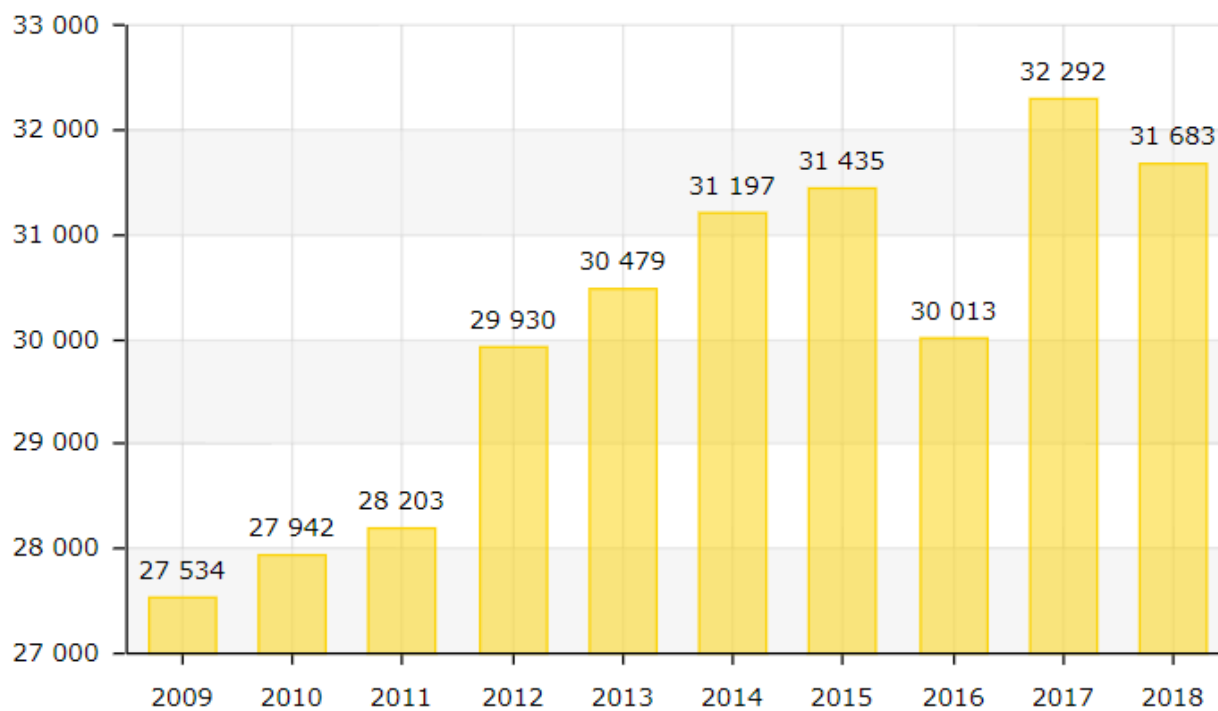
Forrás: TeIR

16. ábra: A házi gyermekorvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi gyermekorvos által végzett beteg- és preventív látogatások száma

Forrás: TeIR

17. ábra: A háziorvosi rendelésen való megjelenések száma és a háziorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett végzett lakáson történt látogatások száma

Forrás: TeIR

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosok rendszeresen rendeznek szűrővizsgálatokat, pl. nőgyógyászati, szemészeti vizsgálatokat. Ezen felül általános egészségi állapot felmérésére nagyobb rendezvényeken egészségsátorban végeznek a lakosság szélesebb körében általános szűrővizsgálatokat (koleszterin-, vérnyomásmérés, vércukor, vérzsír, látás-, és bőrgyógyászati vizsgálat stb.).

A védőnő a rendeletben meghatározott prevenció szűrővizsgálatokat folyamatosan végzi. Ezen belül értendő a várandósok, csecsemők, kisdedek folyamatos monitorizálása, az óvodás korú gyermekek eszközös alapszűrése (pl.: látás-, hallásvizsgálat), különösen az iskola érettségi vizsgálat alkalmával. A védőnő által végzett eszközös vizsgálat az iskolásokra is kiterjed. Ezen prevenció célzattal végzett szűrővizsgálattal csak a kiszűrt gyermekeknek szükséges a szakorvosi vizsgálat.

Hazánkban az egészségügyi ellátó rendszer elsősorban az akut betegek ellátására és a krónikus betegek gondozására fókuszál. Vizsgálatok igazolják, hogy az egészségi állapot megőrzésében, javításában az életmódtényezők közül kiemelt szerepet játszik a fizikai aktivitás és az étrend. A lakosság rossz népegészségügyi mutatóiért az egyéni felelősség, az egészségtudatos életmód, valamint az egészségügyi ismeretek hiánya felelős, amelyet a szűrővizsgálatokon való alacsony részvétel súlyosbít.

A **Dunakanyar Praxisközösség** 2019-2020-ban célként fogalmazta meg, hogy ezen változtassanak, és ezáltal a lakosság népegészségügyi mutatóit javítsák. A rendelőkben és kihelyezett helyszíneken népegészségügyi szakemberek bevonásával kívántak tenni az egészségtelen táplálkozás, a dohányzás, a túlsúly, a túlzott alkoholfogyasztás és a mozgásszegény életmód ellen. Ezáltal a szív- és érrendszeri betegségek, daganatos betegségek, mozgásszervi megbetegedések és mentális betegségek kialakulásának a csökkentését, továbbá az egészségben eltöltött évek számának a növekedését várták. A közösség 7 praxisa összesen 30 szakemberrel együtt egységes szemléletű és technikai háttérű, páciensközpontú többlétszolgáltatásokat nyújtó, modern, XXI. századi alapellátást kívánt megvalósítani.

3. kép: Dunakanyar Praxisközösség

Forrás: dunakanyarpraxiskozosseg.hu

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Általános iskolában logopédiai szolgáltatás és gyógytestnevelés működik. Óvodában szintén működik a logopédiai szolgáltatás. Felnőttek részére fejlesztő-, és rehabilitációs ellátás legközelebb Vácán érhető el.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A Mátyás Étkeзде Nonprofit Kft. látja el a város közintézményeit főtt étellel. Az előírásoknak megfelelően főzik, fűszerezik, sózzák az ételeket, a tápértékek számolását speciális szoftver segíti és változatossággal ugyanazt az ételt vagy ételféleséget nem főzik egymás után. Ezen felül minden nap megjelenik a zöldség vagy gyümölcsféle a napi menüben és ezeket igyekeznek az adott időben beszerezni, lehetőség szerint helyi termelőktől.

A reggeli italokat, amennyiben lehetséges, mézzel édesítik cukor helyett.

4.kép: Mátyás Étkeзде

Forrás: nagymaros.hu

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Nagymaroson a sportnak is jelentős hagyománya van, az elmúlt évtizedekben a futball, a kézilabda és a kajak-kenu sport területén is komoly tömegbázisú sportegyesületek alakultak ki. Sajnos mára a kézilabda gyakorlatilag megszűnt, így két nagyobb bázisú egyesület működik.

Nagymaros SE

Az egyesület alapjában véve utánpótlás neveléssel foglalkozik férfi és női kajak szakágban, de a versenyzők mellett otthonra találnak a masters és szabadidős sportolók is. Az Egyesület célja tagjai részére rendszeres testedzés és sportolási lehetőség biztosítása, minőségi sporteredmények elérési feltételeinek megteremtése, társadalmi öntevékenység és közösségi élet kibontakoztatása, a szabadidőhasznos eltöltéséhez a feltételek megteremtése, egészséges életmódra nevelés, továbbá hazai és nemzetközi sportkapcsolatok létesítése és fenntartása. Az egyesület az önkormányzat tulajdonában lévő Duna-parti ingatlanon működik.

A szakág több sikeres sportolót nevelt ki, jelentős eredményt értek el.

Nagymaros FC

A labdarúgás örök népszerűsége mára itt is alábbhagyott, de az egyesület továbbra is fontos célnak tekinti az eredmények elérése mellett az utánpótlás nevelését és a helyi ifjúság részére megfelelő időtöltés biztosítását. Az egyesület a település határában lévő sporttelepen működik, ahol füves és salakos focipálya áll rendelkezésre.

A szabadidő eltöltésére fentiekén kívül lehetőség van az önkormányzat iskolájában működtetett tornateremben, ami a különféle tornaóráktól kezdve, kosárlabda, focimeccseken át az aikido edzésig széleskörű kikapcsolódásra, többféle korosztálynak biztosít lehetőséget.

A legkisebb korosztálynak a három játszótér nyújt lehetőséget a kikapcsolódásra és a fejlődésre. Ki kell emelni, hogy a három közül kettő is egyedi jegyzett fafaragóművészek által készített, de természetesen minősített játszótér. A tapasztalatok az egyediség vonzerejét bizonyítják, a Dunaparti játszótér látogatói láthatóan nem csak a marosiak közül kerülnek ki.

5.kép: Nagymarosi strandnál található megújult játszótér

Forrás: ilovedunakanyar.hu

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Nagymaros Város Önkormányzata a szociálisan rászorultak részére az alábbi szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat biztosítja:

1. Szociális alapszolgáltatás körében

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- támogató szolgáltatás,
- közösségi ellátás: szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás,
- nappali ellátás.

2. Szakosított ellátás körében

- Ápolást-gondozást nyújtó intézmény

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Nem releváns.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Nem releváns.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A városban gazdag közösségi élet folyik. Az önkormányzat által szervezett közösségi és művészeti programokon felül több, mint 30 civilszervezet gondoskodik arról, hogy mindenki megtalálja az érdeklődésének megfelelő programot. Ezen felül a környéken itt működik az egyik legkiválóbb helyi termelői piac szombatonként, mely nem csak kínálatában, de egyedi és idillikus megjelenésében is a város lakóit szolgálja. Itt a helyi és környékbeli őstermelők kínálják áruikat, ill. kézművesek árulják termékeiket.

Közösségi élet fórumai: helyi újság, közmeghallgatás (évente), testületi ülések, közösségi oldalak, internetes levelezési felületek, szórólapok, plakátok.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Nem releváns.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A városban jellemző az adományozás és az önkéntesség is. Leginkább az Egyházközségi Karitasz fogja össze ezen tevékenységeket sok pozitív visszajelzésével bátorítva másokat is az adományozásra. Ruhás kuckót üzemeltetnek, ahová az emberek kinőtt és megunt holmijait adhatják be, és ők gondoskodnak róla, hogy a megfelelő személyhez jussanak el. Ezen felül komplett felméréssel rendelkeznek és a feleslegessé vált műszaki cikkeknek és bútoroknak is tudják a helyét.

Ezen felül gyakran szerveznek akciókat is, akár karácsony előtt, akár egy nívós bál keretében. A bál bevételeit fel szokták ajánlani jótékony célra és jól jellemzi az adományozási hajlandóságot a felajánlott tombolák száma. Évente egy alkalommal takarítási akció keretében kerül sor önkéntesek részvételével a település hulladéktól történő megtisztítására.

Szintén a Karitasz összefogásával jött létre a 2020-as év koronavírus járványának tavaszi, első hulláma idején a Nagymaros Háló, melyben számos önkéntes segítette az időseket, krónikus betegeket a bevásárlásban, gyógyszerkiváltásban, postai csekkek feladásában. De sokszor ezen felül volt, hogy csak egy kis beszélgetésre, társaságra volt szüksége az idős rászorulóknak, ilyenkor az önkéntesek próbálták a lelket tartani bennük.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat megszűnt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
• Számos élelmiszersegélyre rászorult ember. • Sok a kisnyugdíjból élő a városban. • Tehetséges roma tanulók elakadása	• Karitász tevékenységének támogatása. • Közvetítés az ellátásokhoz, szociális vásárok megrendezése. • Tehetséges roma tanulók kiemelése, fejlesztő programok, mentorálás.

Településünkön a roma lét nem egyenlő a mélyszegénységgel.

A roma lakosság legalább fele átlagos színvonalon él, a szegényebbek közt sem a mélyszegénység a legjellemzőbb. Legfontosabb feladat a roma identitás erősítése, kulturális értékek felszínre hozása. A cigányság öntevékenységének elősegítése. Ebben az örömdetesen növekvő számú roma értelmiségnek fontos feladata van!

Csak a kölcsönös tisztelet alapján lehet békés az együttélés!

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

16.táblázat: 0-14 éves korú állandó lakosok száma

Év	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)
2011	752
2012	762
2013	753
2014	770
2015	774
2016	786
2017	817
2018	826
2019	796
2020	797

Forrás: TeIR

A rendelkezésre álló adatokból látjuk, hogy 2019-2020-as évek kivételével, az elmúlt években folyamatosan nőtt a gyermekek száma.

18.ábra:

A 3-5 éves állandó népesség száma egy óvodai férőhelyre vetítve.

(c) 2021 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

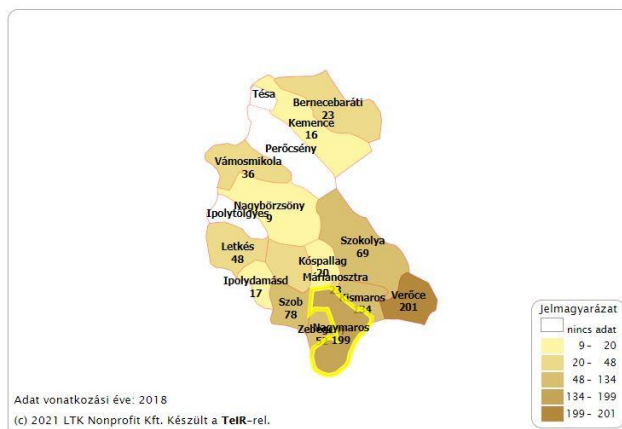
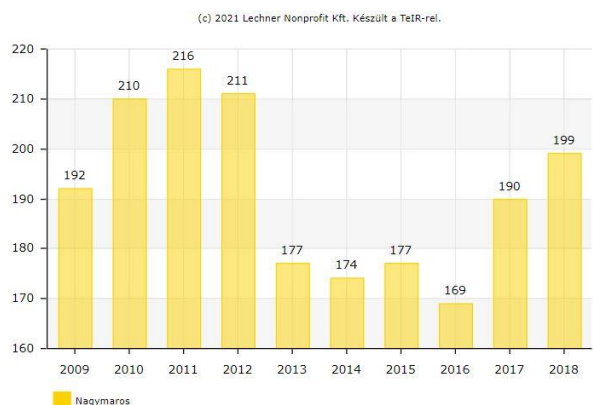

Forrás: TeIR

19. ábra:

Óvodába beírt gyermekek száma (fő)

Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermek (gyógypedagógiai neveléssel együtt).

Forrás: TeIR

17. táblázat: Óvodai ellátottság

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1 székhely	2 telephely
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	275	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt)	10	
Az óvoda nyitvatartási ideje	6-17 óra	
A nyári óvoda-bezárás időtartama:	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	
Óvodapedagógusok száma	20	
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	20	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Dajka/gondozónő	10 dajka	4 pedagógiai asszisztens
Kisegítő személyzet	1 titkár	1,5 karbantartó

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés (óvoda)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

A gyámhatóság – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá

- a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatakorút,
- a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizenegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatakorút.

A védelembe vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és e tény fennállásának megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) került szabályozásra. A szabályozás célja a gyermek hátrányainak kompenzálása, esélyeinek növelése koragyerekkortól fiatal koráig, minél sikeresebb társadalmi beilleszkedésének elősegítése érdekében.

A Gyvt. 67/A. §-a értelmében a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

- a szülő, a családba fogadó gyám iskolai végzettsége alacsony; legfeljebb alacsony végzettség (8 általános);
- a szülő, gyám alacsony foglalkoztatottsága;
- az elégtelen lakáskörülmények;
- a nevelésbe vétel, valamint a tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony (az alacsony iskolai végzettség igazolása a kérelemmel megtehető önkéntes nyilatkozattal történik);
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike, vagy a gyám a szociális törvény szerinti aktív korúak ellátására jogosult (foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély) vagy a kedvezmény igénylését megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a járási munkaügyi kirendeltség (az alacsony foglalkoztatottság fennállását az eljáró hatóság ellenőrzi);
- a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek (elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény).

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek: az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül (alacsony iskolai végzettség, alacsony foglalkoztatottság, elégtelen lakókörnyezet, illetve lakáskörülmény) legalább kettő fennáll.

Halmazottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek és az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására irányuló eljárás során – az ügyfél erre irányuló kérelme esetén – megvizsgálja a hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet fennállását is. Amennyiben a feltételek fennállnak, a jegyző a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosító határozattal egyidejűleg, azzal azonos időtartamra, de külön döntéssel megállapítja, hogy a gyermek hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetű. A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet megállapítása iránt utólag, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt megállapító határozat hatálya alatt is lehet kérelmet előterjeszteni, akkor a megállapított hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet időtartama a kérelem beadásától a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény lejártáig tart.

A hátrányos, halmazottan hátrányos helyzet új szabályok szerinti meghatározása nem érinti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő kedvezményeket. Így a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek – függetlenül attól, hogy hátrányos vagy halmazottan hátrányos helyzetű – továbbra is jogosult az ingyenes tankönyvre, a bölcsődében, az óvodában és az iskola 1-8. évfolyamán az ingyenes gyermekétkeztetésre, a szociális nyári gyermekétkeztetésben való részvételre és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó minden egyéb juttatás, kedvezmény igénybevételére.

18.táblázat: Hátrányos és halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma

2012-ben:	0 fő
2013-ban:	17 fő
2014-ben:	49 fő
2015-ben:	29 fő
2016-ban:	29 fő
2017-ben:	37 fő
2018-ban:	42 fő
2019-ben:	43 fő
2020-ban:	33 fő

Forrás: önkormányzati helyi adatgyűjtés

19.táblázat: Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma korcsoportonként

	3 év alatti:	Óvodás:	Iskolás:	Középiskolás
2012-ben:	0 fő	0 fő	0 fő	0 fő
2013-ban:	2 fő	1 fő	14 fő	0 fő
2014-ban:	9 fő	4 fő	36 fő	0 fő
2015-ben:	2 fő	6 fő	21 fő	0 fő
2016-ban:	1 fő	4 fő	24 fő	0 fő
2017-ben:	4 fő	8 fő	25 fő	0 fő
2018-ban:	2 fő	7 fő	21 fő	76 fő
2019-ben:	4 fő	7 fő	25 fő	7 fő
2020-ban:	3 fő	3 fő	23 fő	4 fő

Forrás: önkormányzati helyi adatgyűjtés

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

20. táblázat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 5801)
2014	183
2015	156
2016	114
2017	103
2018	101
2019	101
2020	64

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása.

Ennek formája:

a) gyermekétkeztetés normatív kedvezmény

b) pénzbeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll

c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Nincs adat.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. Sok gyermek nem jut megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért különösen fontos az önkormányzat által működtetett intézményekben történő közétkeztetés.

Nagymaroson működik közétkeztetés, ahol a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen étkezhettek.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Nincs adat.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Nem releváns.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó. A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalja magába.

A veszélyeztetettség oka még a család szétesése is, mely gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka a válás, a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A legsúlyosabb veszélyeztetettségi ok az elhanyagolás (gyermek magára hagyása) és a bántalmazás. Azonban jelei sokszor nem egyértelműek. A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Az elmúlt években érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Okai a családi nevelés hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya.

Egyre gyakoribb a pszichológiai, pszichiátriai betegségük miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekek.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet tölt be a jelzőrendszer. A gyermekjóléti szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének

minősége. A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A veszélyeztetettségre vonatkozó legtöbb jelzés általános és középiskolából érkezik, nagyrészt az igazolatlan hiányzásokról szól.

A jelzőrendszer tagjai együttműködnek, egymást kölcsönösen tájékoztatják.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Nagymaroson védőnői ellátás biztosított, két védőnő látja el feladatát.

Legfontosabb feladataik:

- nővédelem, ezen belül: családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, anyaságra való felkészülés segítése, lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében részvétel.
- várandós anyák gondozása a külön jogszabályban foglaltak szerint,
- gyermekágyas anyák gondozása keretében segítségnyújtás és tanácsadás az egészségi állapottal, az életmóddal, szoptatással, valamint a családtervezéssel kapcsolatban,
- 0-6 éves korú gyermekek gondozása, a családban, a tanácsadóban és a nevelési/oktatási intézményben,
- óvodában a védőnői feladatok végzése,
- oktatási intézményben a tanulók ellátása a külön jogszabályban foglaltak szerint;
- családgondozás keretében segítségnyújtás a helyes életvitelhez, a harmonikus családi környezet kialakításához;
- gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, ill. hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, elhanyagolása esetén.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Városunkban 1 házi gyermekorvosi praxis működik, amely biztosítja a gyermekek egészségügyi szűrését. Az óvodákban, általános iskolákban zajló szűrőprogramok rendszeresek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A városunkban korai életkorra specializálódó szűrés, fejlesztés működik, ezen felül gyógypedagógiai tanácsadás is folyik a különböző fogyatékkal élő gyermekek és szüleik részére, a gyermek 0-6 éves koráig.

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,
- a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Nagymaroson gyermekjóléti alapellátás működik. A gyermekjóléti szolgáltatást intézményfenntartó társulás keretei között a Mosoly Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat látja el. A gyermekjóléti szolgáltatás kiterjed Kismaros, Verőce, Szokolya településekre is.

A jelzőrendszeren keresztül érkezett vagy az önként jelentkezett kliensek részére nyújt családgondozást, közreműködik a védelembe vétel előkészítésében, folyamatában, felülvizsgálatában.

e) gyermekvédelem

Gyermekvédelmi szakellátás – gyermekotthon, különleges gyermekotthon, lakásotthon, nevelőszülői hálózat, speciális gyermekotthon, – nem működik a városban, ezért problémát jelent, hogy a családjukból kikerülő nagymarosi gyermekek a településtől 200 km-re kerülnek, így a szülő a gyermekével nem tud rendszeresen kapcsolatot tartani, ezáltal esélytelen a gyermek családba való visszakerülése.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Gyermekjóléti Szolgálat tud segítséget nyújtani, de elhelyezést – átmeneti otthont – azonban nem tud biztosítani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A városban több egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programok vannak. Sportolási lehetőséget az iskola is biztosít, de egyesületek – kajak és futball – által is lehetőség van sportolásra.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétféligi, szünidei) ingyenes tankönyv

Városunkban óvodás, iskolás gyerekek részére közétkeztetés működik, de hétféligi és szünidei gyermekétkeztetés nem megoldott. Ingyenes tankönyvet a törvény által meghatározott esetekben kapnak a gyermekek.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Nincs adat.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs adat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében van megszervezve. Városunkban működik Pedagógiai Szakszolgálat, ahol gyógypedagógusok biztosítják a gyermekek fejlesztését.

A fogyatékossgal élő gyermekek részére városunk nem tud biztosítani fejlesztésének megfelelő oktatási intézményt, azonban a város biztosítja ezeknek a gyerekek intézménybe való bejutását.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása
A pedagógiai szakszolgálat évek óta ellátja és a felmerülő igényeket kielégíti az ellátásnak ezen a területén (BTM-es tanulók ellátása a SNI tanulók fejlesztése, pályaválasztás).

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Nagymaroson ebben a tanévben óvodában két logopédus, egy gyógypedagógus dolgozik, iskolában fejlesztő tevékenységet végez két gyógypedagógus, valamint dolgozik egy iskolapszichológus.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Nincs adat.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Nincs adat.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

A közoktatás lehetőségei és esélyegyenlősége

6.kép: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Forrás: nagymarosiiskola.hu

A Nagymarosi Kitternberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi helyzetképe:

Iskolánk 8 évfolyamos 4 + 4 tagolású általános iskola, 1914 óta működik, 1986-tól német nemzetiségi nyelvet oktató iskolaként. 1999/2000-es tanévtől indult be az alapfokú művészetoktatás, a zeneiskolai, a tánc és az alapfokú képzőművészeti képzés az iskola keretein belül, választható formában.

Tanuló csoportjainak száma: 17

Napközis csoportok száma: 9, tanulószoba: 2

Főállású pedagógusok száma:	48
Az intézménybe járó tanulók száma:	343
Magántanulók száma:	5
Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma (diszlexia és egyéb részképesség zavarok is):	9
HH / HHH tanulók száma:	8
Más település(ek)ről bejáró általános iskolás tanulók	3
ebből HH / HHH	-

21.táblázat: Osztályok szerinti csoportosítás

Osztály	Létszám	RGYVK	HH (GYVT)	HHH	SNI
1.a	21		2		
1.b	20	2			
2.a	17				
2.b	17				
3.a	18	1	1		
3.b	21	1			1
3.c	17				1
4.a	22		1		
4.b	21	1			
5.a	21				
5.b	21		1		
6.a	23	1		2	1
6.b	24				1
7.a	22				
7.b	25	3			2
8.a	18				2
8.b	15		1		1
Összesen:	343	9	6	2	9

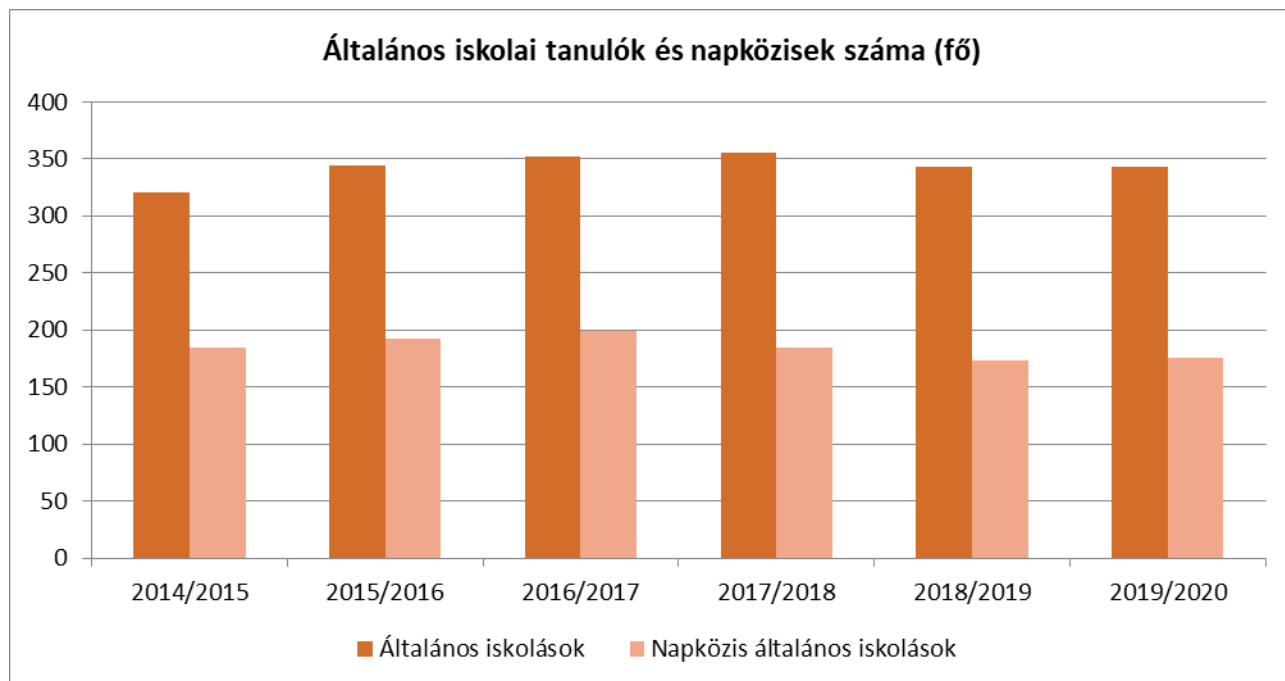
Forrás: Az iskola Esélyegyenlőségi Programja

22.táblázat: Iskolások csoportosítása

Tanév	Általános iskola 1-4. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1801)	Általános iskola 5-8. évfolyamon tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 1901)	Általános iskolások száma	Napközis általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (iskolaotthonos tanulókkal együtt) (TS 1701)	
	fő	fő	fő	fő	%
2014/2015	187	134	321	185	57,63%
2015/2016	195	149	344	192	55,81%
2016/2017	200	152	352	199	56,53%
2017/2018	187	168	355	185	52,11%
2018/2019	174	169	343	173	50,44%
2019/2020	174	169	343	175	51,02%

Forrás: TeIR

20. ábra: Általános iskolai tanulók és napközisek száma

Forrás: TeIR

Az iskolai esélyegyenlőségi terv célja

„Alapvető célja, hogy biztosítsa az intézményen belül a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézmény szolgáltatásaihoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul kell kitűzni az esélyteremtést, támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását a hátrányos helyzetű gyerekek

hátrányainak kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében az intézmény minden tevékenysége során:

Általános célok:

- a beiratkozásnál
- tanításban, ismeretközvetítésben
- a gyermekek egyéni fejlesztésében
- az értékelés gyakorlatában
- tanulói előmenetelben
- a fegyelmezés, büntetés gyakorlatában
- a tananyag kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- a továbbtanulásban, pályaaorientációban
- az egész életen át tartó tanulás gyakorlati megvalósítása
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek/ tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- a humán erőforrás fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- a partnerség-építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel
- szabadidős foglalkozás, táboroztatás támogatása

Szakmai célok:

- tanköteles kor előtti diszlexia szűrés
- a gyógytestnevelés biztosítása
- logopédiai ellátás biztosítása
- fejlesztő pedagógus alkalmazása
- az egészséges életmódra nevelés
- környezeti nevelés
- játékos mozgásfejlesztés

Fejlesztési célok:

- a korai fejlesztés és gondozás a szakértői bizottság szakvéleménye alapján
- oktatási integrációs kapacitás megerősítése a pedagógus továbbképzésben
- szülői tanácsadás a speciális helyzetű gyermekek elfogadására
- intézmény tárgyi feltételeinek biztosítása az integrációs neveléshez
- képességfejlesztő eszközök beszerzése

Gyermekvédelem:

Gyermekvédelmi munka kiemelt kezelése az iskola minden pedagógusának feladata.

Gyermekjóléti szolgáltatás:

A Pest megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézményének és a Mosoly Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait igénybe veszik. A Pedagógiai Szakszolgálat székhelyintézménye Szobon, a telephely Nagymaroson található. Az iskolában a gyógypedagógiai ellátást utazó gyógypedagógusok látják el. A gyógypedagógusok a Cházár András Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Kollégium alkalmazásában állnak.

A korábbi HEP céljainak megfogalmazása idején, 2013-ban a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat még Önkormányzati fenntartásban, kistérségi szervezésben működött. Ilyen módon kapcsolódtak

a program céljainak támogatásához, az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javításához.

2013. szeptember 1-től a pedagógiai szakszolgálatok az ellátás országosan egységesebb színvonalának érdekében, megyei szinten szerveződtek és járási szinten a különböző kisebb intézményeket (nevelési tanácsadás, kistérségi logopédiai, gyógytestnevelés ellátás, korai fejlesztés stb.) egyesítve alakultak ki a tagintézmények.

Nagymaros Város Egységes Pedagógiai Szakszolgálat így tagozódott vezető intézményként be a járási szakszolgálatba, jelenlegi nevén a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézményébe.

A tagintézmény feladat-ellátási kötelezettsége a Szobi járásban működő nevelési-oktatási intézmények, valamint a közigazgatási területen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek és szülők számára pedagógiai szakszolgálati ellátás biztosítása.

Települések: Bernecebaráti, Ipolydamásd, Ipolytölgyes, Kemence, Kismaros, Kóspallag, Letkés, Márianosztra, Nagyborzsöny, Nagymaros, Perőcsény, Szob, Szokolya, Tésa, Vámosmikola, Verőce, Zebegény.

A szakszolgálatok, így a PMPSZ Szobi Tagintézményének szervezeti felépítését, működését, fő tevékenységeit is törvény szabályozza, ezek alapján jött létre az intézmény alapidokumentuma és az SZMSZ. A megyei intézményt főigazgató vezeti, főigazgató-helyettesek segítségével.

A tagintézmény szervezeti felépítése is ezt a struktúrát tükrözi, stabilan kapcsolódik a megyei intézmény szervezeti felépítéséhez.

A tagintézmény ügyviteli telephelyén ellátott szakfeladatok a szakmai alapidokumentum alapján:

1. szakértői bizottsági tevékenység
2. gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás
3. nevelési tanácsadás
4. logopédiai ellátás
5. konduktív pedagógiai ellátás
6. gyógytestnevelés
7. iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás
8. kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása

A tagintézmény ügyviteli telephelye a törvényi rendelkezések alapján 2013-tól 2017 júniusáig Szobon volt. Ám a TIGÁZ épületek értékesítése után Szobon nem állt rendelkezésre az intézmény funkciójának, nagyságának megfelelő helyiség. 2017/18-as tanévet már új ügyviteli telephelyen kezdte, melyet a Ceglédi Tankerület bérel Nagymaros város önkormányzatától. Így ismét Nagymaroson az önkormányzat jóvoltából kaptak méltó elhelyezést a szakfeladatok ellátásához, az alkalmazottak és szakalkalmazottak napi munkájához.

Kollégák barátságos környezetben, 7 foglalkoztatóban tudják fogadni a gyermekeket és szülőket, kollégákat. Az épület működtetője a helyi önkormányzat, akikkel az intézmény 18 éves működése során szoros, hatékony kapcsolat alakult ki.

Természetesen a kollégák a járás óvodáiban, iskoláiban is végzik munkájukat, hogy minél több kliens számára tudják biztosítani a szakszolgálati ellátást. Szervezeti változás egyik lényeges

eleme, hogy sajátos nevelési igényű, fogyatékos gyermekek ellátása kikerült az intézmény kompetencia köréből. Az iskolás SNI ellátás szervezése az utazó gyógypedagógiai hálózat feladata (Cházár András Többcélú Közoktatási Intézmény, EGYMI, Vác, Március 15. tér 6, 2600), az óvodások esetében ennek szervezője az önkormányzat.

A szakszolgálat az SNI ellátásban főként preventív és diagnosztikus feladatokat lát el a korai fejlesztés területén.

A szervezeti változások nem befolyásolják a tagintézmény segítő szándékát a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátásának segítségével, a gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek tekintetében. Ebben szorosan együttműködnek a szociális és az egészségügyi ellátókkal (családsegítő, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy, védőnői hálózat).

Nagymaroson ebben a tanévben óvodában két logopédus, egy gyógypedagógus dolgozik, iskolában fejlesztő tevékenységet végez két gyógypedagógus, valamint dolgozik egy iskolapszichológus. A fent felsorolt szakterületi ellátás pedig minden gyermek számára elérhető szülői bejelentkezés után a Csillag utcában.

Nagymaros Város Pedagógiai Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata szerint:

„Intézményünk célja az utóbbi években jelentős életviteli változások miatt megsokszorozódott tanulási problémás, olvasás-, írás-, számolászavarral, beszédhibával, gyenge fizikummal és idegrendszerrel küzdő, a gyógypedagógusok, pszichológusok és gyógytestnevelők segítségével szoruló gyerekek színvonalas, szakszerű pedagógiai és pszichológiai ellátása; a szülők, családok, pedagógusok támogatása működési körzetünkben.

Célunk, hogy az elsődleges tünetek megjelenésekor beavatkozhatunk az eltérő fejlődésmenetbe, s azt pozitívan befolyásoljuk.

Célunk egy-egy gyermeket több fejlődési szakaszon, babakocsitól az érettségig végig kísérni.

Célunk a nagycsoportos és első osztályos fejlesztő csoportok működtetése, amelyek hatására egyre korábbi életkorban szűnnek meg a tanulási nehézségek, és általában nem alakulnak ki másodlagos-harmadlagos tünetek felsős életkorra.

A pedagógiai szakszolgálati feladatokat oly módon szeretnénk a hozzánk fordulók számára elérhetővé tenni, hogy megőrizzük intézményünk azon sajátosságait, melyek céljaink megvalósulását eddig hatékonyan segítették.

Ezek a következők:

- A működési körzet mérete, mely lehetővé teszi az emberi léptékű, humánus ellátást.
- Szakembereink sokoldalú képzettsége, amely széles palettát biztosít az ellátásnak.
- Személyes jelenlét a nevelési-oktatási intézményekben, mely élővé, hatékonyá teszi a feladatellátást.

- A székhelyen és telephelyen megoldható ellátási formák, a diagnosztikai és terápiás munka szakmailag helyes arányának fenntartása.
- Monitor rendszerű esetmegbeszélések, intézményen és ellátó rendszeren belül (köznevelési, egészségügyi, szociális ellátás) melyek több szakmai segítséget biztosítanak a gyermekek, családok számára.
- Team munka a szakszolgálaton belül, mely lehetővé teszi a gyermekek fejlődésének folyamatos követését, az esetek dekurzálását." (Oláh Aranka Ilona, 2012. Idézet Nagymaros Város Pedagógiai Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzatából)

Az iskolai esélyegyenlőség biztosítása

„A széleskörűen egyeztetett és kialakított oktatáspolitikai koncepció alapján a pedagógiai munka főbb alapelvei a következők:

- az oktatás és nevelés egyensúlya;
- az esélyegyenlőség biztosítása;
- az eredményorientáltság;
- a nyitottság elve.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzet feltérképezése

Minden tanév elején elvégzik az iskola tanulójának szociális-egészségügyi feltérképezését.

Hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek tekintjük azokat a gyermekeinket, akiket iskolai előmenetelük szempontjából különböző tényezők gátolnak az elvárható, normál ütemű fejlődésben.

E státusok felmérésére egy kategóriarendszert dolgoztak ki, amely a következő okokat veszik figyelembe:

- környezeti viszonyok;
- a gyermek személyiségében rejlő okok;
- anyagi tényezők;
- egészségügyi szempontok.

Veszélyeztetettnek tekintjük azt a tanulót, akinek testi vagy pszichés fejlődését az örökölt vagy szerzett organikus károsodások, a környezeti ártalmak vagy a rossz interperszonális kapcsolatok akadályozzák. A veszélyeztető tényezők rendszerint halmozottan hatnak és érvényesülnek. A helyzetfelmérésekben az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi feladataival megbízott pedagógus, a szakszolgálat illetékesei, és az osztályfőnökök vesznek részt.

A problémák kezelésében, a tanulók helyzetében bekövetkező változások észrevételezésében igénybe veszik a Pedagógiai szakszolgálat szakmai segítségét. A tanuló iskolai munkájában bekövetkező szembetűnő visszaesés, súlyos magatartási problémák, igazolatlan hiányzások esetén jelzéssel élnek a nevezett intézmények felé, és az ott foglalkoztatott családgyógyógyító besegít az okok feltárásába, a problémás helyzet kezelésébe.

A hátrányos helyzetű tanulók rendelkeznek a tanuláshoz szükséges tanfelszereléssel. Az önkormányzat rendelete lehetőséget ad a rendszeres gyermekvédelmi támogatás célzott, a

gyermek iskolai előmeneteléhez kapcsolódó felhasználására, ezen kívül a Nagymarosi Iskoláért Alapítvány is segítséget nyújt a hátrányos helyzetű tanulók anyagi támogatásában.

A meggyőző, felvilágosító munka jelentős része hárul a gyermek- és ifjúságvédelem feladataival megbízott pedagógusra és az osztályfőnökökre, akik közvetlenül nyomon követik hátrányos helyzetű tanulók mindennapjait, így egy kialakított jelzőrendszeren keresztül tudnak kommunikálni a szülővel, a szakemberrel.

Iskolánk együttműködési mechanizmusában meghatározó jelentőségű a szülőkkal való folyamatos kapcsolattartás. Sajnos a hátrányos helyzetű tanulók esetében ez egyoldalú folyamat, mert, ezeknek a tanulóknak szülei iskolai ügyekben nem keresik a kapcsolatot a pedagógussal.

Tapasztalatunk az, hogy a tanulási nehézségekkel, magatartási problémákkal, esetenként hiányos felszereléssel rendelkező tanulók szülei a fogadóórákra, szülői értekezletekre sem jönnek el, a tanulói kudarcok fő oka tehát a szülői háttér, az odafigyelés teljes hiánya.”

(Forrás: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi programja)

Az iskolai tevékenységrendszer – módszerek, megoldások

A hátrányos helyzetű tanulók iskolai kudarcainak sokféle kiváltó oka van, éppen ezért kiemelt pedagógiai feladat a tanulók életkörülményeinek, viselkedés- és tanulási kultúrájának figyelemmel kísérése, a negatív változásokra utaló jegyek felismerése és a gyors, hatékony pedagógiai reagálás.

Természetesen az iskola lehetőségei behatároltak a megelőzés terén is, nemkülönben a hátrányos és veszélyeztetett helyzetben élő tanulók otthoni körülményeinek megváltoztatásában.

„A jelzőrendszer pontos, folyamatos és hatékony működtetése lehetőség a problémák felismerésében és kezelésében. Gyermkeink, tanulóink egy kis része szociális, műveltségi hátrányokkal érkezik az iskolába. Gyakorta csonka családban felnőve, munkanélküli felnőttekkel körülvéve, sok esetben elítélendő életvitel, rendszertelen családi viszonyok közötti helyzetben kell a gyermeknek iskolai feladatait teljesíteni, elsajátítani a tantervi követelményeket.

Mivel otthoni támogatásra nem számíthatnak, így az iskolában kiemelten kezeljük tanulásszervezésüket. Törekszünk a beiskolázás pontosságára.

Az iskolaérettségről szakemberek mondanak véleményt a Nevelési Tanácsadóban, illetve a Pedagógiai Intézet Szakszolgálatának szakértői bizottságában. Többéves tapasztalatunk alapján az a vélemény alakult ki intézményünkben, hogy az alapozó szakaszban, fejlesztő pedagógus segítségével végzett munka lehetővé teszi a lassabb ütemű haladást, az egyes tanulóra lebontott képzést.”

(Forrás: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi programja)

A felzárkóztató oktatás területei:

- szocializációs, kommunikációs fejlesztés,
- tantárgyi fejlesztés (korrepetálás, egyéni korrekció),
- fejlesztő pedagógus foglalkozásai,
- egyéni tehetséggondozás.

A legáltalánosabb a korrepetálások rendszere. Minden alsós osztályban heti rendszerességgel tantárgyi felzárkóztatást végeznek a nevelők, ahol főleg a hátrányos helyzetű tanulók vesznek részt. A felső tagozaton évfolyamonként informatika, matematika és magyar tantárgyi korrepetálásra kerül sor. A délutáni foglalkozások napközi és tanulószoba jelleggel működnek. Tehetséggondozó foglalkozásokon nagy számban vesznek részt a hátrányos helyzetű tanulók. A szakkörök indításával az átlagosnál jobb képességű tanulók esélyegyenlőségét szeretnék biztosítani iskolai előmenetelükben, pályaválasztásuk megalapozásában. Sok tanuló tanulmányi sikertelenségeit sportsikerekkel pótolja.

A pályaválasztásról szóló kimutatások szerint a hátrányos és veszélyeztetett helyzetben lévő végzős tanulókat is felveszik a középiskolák, – gyengébb tanulmányi eredményeik miatt – a szakképző és szakiskolák. Az iskolai tanulói kudarcok leküzdésének, az esélyegyenlőség megteremtésének egyik meghatározó feltétele, hogy szakmailag felkészült nevelők már az iskoláskor kezdeti szakaszán felismerjék azokat a hátrányokat, akadályokat, amelyek a tanulók előmenetelét nehezítik.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A beilleszkedési zavarok leggyakoribb formái:

- az együttműködési készség hiánya
- durva hang, durva érintkezési mód
- feltűnni vágyás, imponálni akarás
- agresszivitás, kötekedés
- ellenséges tekintélyellenes viselkedés
- megbízhatatlanság
- felelőtlenség
- peremhelyzet a csoportban
- az érzelmi-indulati élet szélsőséges kiegyensúlyozatlansága
- gyenge kudarcűrész

Pedagógiai feladat:

Az intézmény egész élet- és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítse a gyerekek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, fizikai és pszichikai teherbíró képességének növekedését.

A problémák kezelése:

- a szülő bevonása a probléma megoldásába vagy enyhítésébe
- külső szakember bevonása a megoldásba:
- Nevelési tanácsadó, a Mosoly Gyermejköléti Szolgálat segítségével
- Szakértői és rehabilitációs bizottság igénybevétele
- fokozott odafigyelés, beszélgetés

- kapcsolattartás a családdal /pedagógus, gyermekvédelmi felelős
- a gyermek értelmi, érzelmi megnyerése
- kortársi kapcsolatok kiépítése (közös élmény, kirándulás)

A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatása

A későbbi tanulási zavarok megelőzése, a prevenció az óvoda feladata. Az iskolában felzárkóztatás célja: a hiányok pótlása. A részképességek gyengeségek feloldása, tréningje.

Diagnózis:

- a hátrányos helyzet kialakulását előidéző okok
- az egyéni adottságok kedvezőtlen volta;
- a gyermek környezete, az ingerszegény miliő;
- az érdeklődés hiánya
- a tanulni tudás hiánya, vagy annak tökéletlensége;
- a tanuló nem kellő motiváltsága, nem kielégítő szorgalma;
- helytelen, nem hatékony tanulási módszerek;
- a sikeres továbbhaladáshoz szükséges előismeretek nem állnak megfelelő szinten;
- alacsony szintű az olvasási készség, fejletlen a beszédkultúra;
- a tartós hiányzás.

A korrekció:

- differenciált foglalkoztatás;
- egyéni foglalkoztatás;

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási kudarc megelőzésének stratégiája:

Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése:

- a fejlesztőpedagógus véleményének figyelembe vétele
- szülő és tanító együttműködése
- nyílt nap szervezése a leendő elsősöknek

Az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet:

- a követelmények egyeztetése tantárgyanként egymás közötti megbeszéléssel
- rendszeres hospitálás

A kudarc okainak vizsgálata: tanítók, szaktanárok, nevelési tanácsadó gyermekjóléti szolgálat, pszichológus által.

A terápiás kezelések megszervezése - iskolában: korrepetálás, felzárkóztatás, fejlesztőpedagógiai foglalkozás, tanulószobai ellátás - egyénre szabott fejlesztés - differenciált, sokszínű tevékenységrendszer - kooperatív tanulási módszerek - a gyermek saját fejlődéséhez viszonyított értékelés.

(Forrás: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi programja)

BTMN és SNI tanulókat segítő program

A „BTMN” tanuló az, aki beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzd, és aki a Nevelési Tanácsadó szakvéleménye alapján egyéni fejlesztésre szorul. Az osztály létszámában 2 főként kell beszámítani. Az „SNI” tanuló az, aki „a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra és nem organikus okokra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd;”

Az általános iskolába integráltan tanulnak a BTMN és SNI tanulók a NAT alkalmazásával, a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján. A Nevelési tanácsadó és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság, Országos Beszédivizsgáló Szakértői Bizottság szakvéleménye és útmutatásai alapján gyógypedagógus- logopédus- fejlesztőpedagógus egyéni fejlesztési terv szerint foglalkozik velük a törvény által biztosított óraszámokban.

Feladatok: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarctűrő képesség növelés, az önállóságra nevelés.

A rehabilitációs órák számát általában a szakértői vélemény írja elő. Ennek hiányában, a közoktatási törvényben előírt óraszám az iránymutató (adott évfolyamra kötelezően előírt óraszám 15%-a). A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének általános elvei

Minden gyermek alapvető joga, hogy megkapja a képességeinek, fejlettségének megfelelő gondoskodást mely az egyénre szabott fejlesztő programmal válik kézzel foghatóvá. A fejlesztő program akkor hatékony, ha a gyermek részletes, komplex megismerésére épül.

- Egyéni fejlesztési tervek összeállítása- három hónapos ciklus-diagnosztikus mérés zárja és jelöli meg a további fejlesztést. Egy gyermekre egy fejlesztési terv készül, mely koordinálja a pedagógusok és más szakemberek munkamegosztását.

- A képesség fejlesztés területei: Nagymozgások, finommozgások, tájékozódás, figyelem, észlelés, emlékezet, gondolkodás, sorrendiség- Kompetenciák- aktív, alkalmazható tudás aktuális helyzetben. Az egyéni fejlesztési terv nem nyilvános, az intézmény belső dokumentuma. Tartalma - kizárólag a gyermek fejlesztéséhez használható fel, a szülő egyetértésével.

(Forrás: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi programja)

Gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

-A gyermekvédelmi feladatokkal megbízott pedagógus segít a veszélyeztetettség megelőzésében, ill. a kialakult veszélyeztetettség megszüntetésében, figyel a hátrányos helyzetű gyerekekre. Szükség szerint részt vesz a szülői értekezleteken. Az év elején a vezetők, és az osztályfőnökök segítségével tájékozódik a veszélyeztetett gyermekekről és a veszélyeztetettség okairól. A pedagógusokkal közösen javaslatot tesz a rendkívüli, vagy a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra. Ez történhet szülői kérésre.

Amennyiben pedagógiai eszközökkel a veszélyeztetettség nem szüntethető meg, a gyermekjóléti szolgálathoz fordul. Ezután bizonyos időközönként kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermekről, körülményeiről.

Ha a gyermeket a gyermekjóléti szolgálat javaslatára védelmébe veszi a gyámhatóság, ezen a védelembe vételi tárgyaláson, majd ennek meghatározott időntúli felülvizsgálatán meg kell jelenni és ismertetni az esettel kapcsolatos tudnivalókat, változásokat. Ha szükséges, kapcsolatba lép a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

- Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése, fejlesztőpedagógiai foglalkozásokon való részvétel, délutáni foglalkozások, tanulószoba, bűnmegelőzési programok, helyes internethasználat, egészségügyi felvilágosító munka, pályaorientációs tevékenység, táborozások, kirándulások, rendszeres tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségeiről (szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás), kapcsolatfelvétel a szolgáltató intézményekkel.

A hátrányos tanulói helyzetből adódó lemaradások, kudarcok kiváltó oka gyakorta a család szűkös anyagi helyzete. Nagyon sok tanuló szorul szociálpolitikai támogatásra.

A „Nagymarosi Iskoláért Alapítvány” az alapszabályában rögzítettek szerinti támogatásban részesíti a rászoruló tanulókat tanulmányi versenyek nevezési díjait téríti, sport jutalmakat ad, táborozásokat és osztálykirándulásokat támogat.

(Forrás: Nagymarosi Kittenberger Kálmán Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola esélyegyenlőségi programja)

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
- Társas és közösségi kapcsolatok hiánya, ingerszegény környezet. - Az utóbbi években jelentős életviteli változások miatt megsokszorozódott a tanulási problémás, olvasás-, írás-, számolászavarral, beszédhibával, gyenge fizikummal és idegrendszerrel küzdő gyermekek száma. - Rossz időbeosztás, passzivitás az ifjúság körében. - Nevelési morál	- Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésének segítése. - Versenyegek, szabadidős tevékenységek szervezésének támogatása. - Kulturális értékek felszínre hozása, identitás erősítés - Csoportos, közösségi fórum a szülők részére a gyerek jogainak és kötelezettségeinek megismertetésére

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

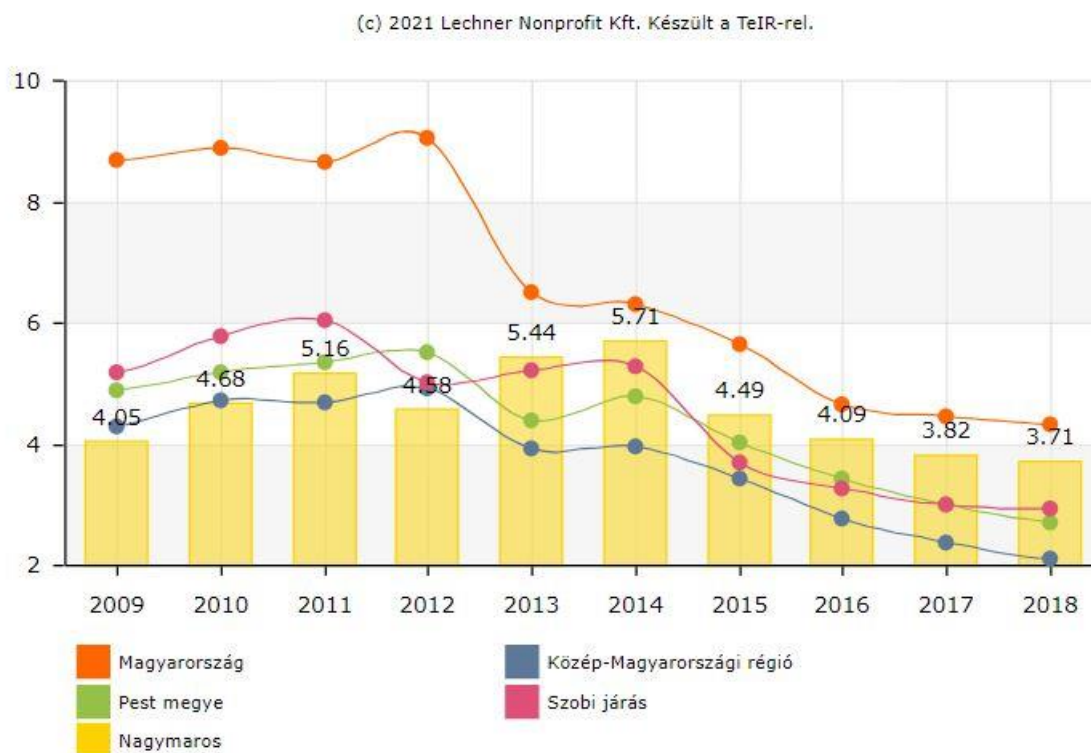
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

21. ábra:

Női munkanélküliségi ráta (%)

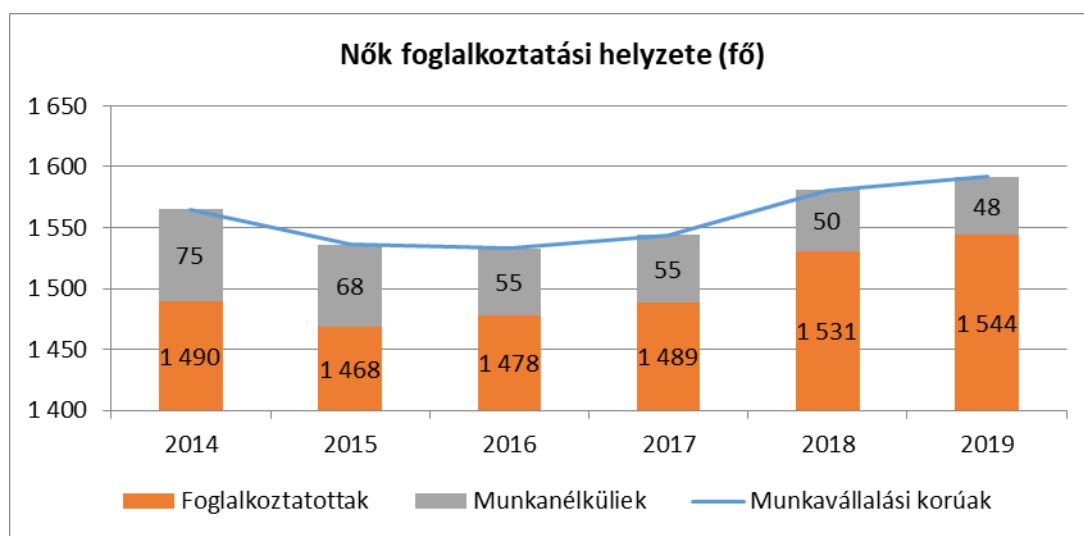
Regisztrált munkanélküli nők száma száz 15–59 éves állandó női lakosra.

Forrás: TeIR

A nagymarosi munkanélküliségi ráta alacsonyabb a magyarországi átlagnál, de magasabb értéket mutat mind a pest megyei, Közép-Magyarországi és Szobi járási adatoknál.

22. ábra: Nők foglalkoztatása

Forrás: TeIR

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban
Információink szerint nincsenek ilyen jellegű képzési programok.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei
Általánosságban elmondható, hogy helyben csak igen kevés munkalehetőség van. Kevés az olyan vállalkozó, aki számottevő munkaerőt tudna foglalkoztatni. A lakosok számottevő része a környező városokban talál munkát (Vác, Dunakeszi, Budapest), s ingázik munkahelyére. A közmunkaprogram keretében foglalkoztatnak nehezebb körülmények között élő személyeket. Az alacsony végzettséggel rendelkező személyeknek meglehetősen csekély esélyük van a folyamatos, hosszú távú elhelyezkedésre.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)
Hátrányos megkülönböztetés a közintézményekben (óvoda, általános iskola, művelődési ház) foglalkoztatás területén nem mutatható ki.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Jelenleg az óvoda és általános iskola biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását, ill. 2014-től egy 14 férőhelyes családi bölcsőde működik. Egyelőre nincs igény nagyobb férőhely kapacitású bölcsőde kialakítására, megnyitására. Óvodai férőhelyek száma jelenleg 275 fő.

A közintézményekbe rugalmas munkaidő, vagy egyéb családbarát megoldás bevezetésére a 2020-as évben bekövetkezett koronavírus járvány adott okot. Több helyen engedélyezték a munkavállalóknak az otthonról végezhető munkalehetőséget.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. Folyamatosan tartja a kapcsolatot a kisgyermekes családokkal, valamint a gyermeket váró családokkal. Biztosítja a tanácsadás és gondozás eszközeivel a gyermekvállalás körülményeinek elősegítését, a családtervezéssel összefüggő ismeretek átadását és a nők egészségvédelmét.

Jelenleg a településen két aktív védőnő dolgozik.

A védőnő mellett a család-, és nővédelmi feladatok elvégzésében részt vesznek a gyermekjóléti szolgálat-, és a családsegítő szolgálat munkatársai is.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Nincs adat.

Nagymaroson nincsen a családon belül előforduló erőszakkal kapcsolatos felmérés, adatállomány. A sérelmet elszenvedettek nem viszik ügyüket, esetüket hivatalos szervek elé, így ezeknek nincsen mérhető nyoma. A rendőröknek adatai a családi vizsályhoz való riasztásról vannak, de hogy ezek közül mi végződött feljelentéssel és hány került bíróság elé: arról nincs információjuk.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen nincsen sem anyaoththon, sem családok átmeneti otthona. Szakemberek véleménye, hogy pontosan azért, mert a közelben lehetőség sincs a családok elhelyezésére, más megoldást próbáltak krízis helyzetben igénybe venni. Azonban a környező települések egyikén sincsen hasonló lehetőség sem, ezért véleményünk szerint legalább egy felmérés feltétlenül szükséges lenne, mely vizsgálat arra irányulna, mekkora igény lenne rá.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A településen a képviselő testületbe 1 nőt választottak a 2019-es választások során, aki jelenleg a Nagymarosi Napköziotthonos Óvoda megbízott vezetője is.

A helyi közintézményeknek többségében női vezetőik vannak (óvoda, Művelődési Ház, gyerekjóléti szolgálat), s az alkalmazottak többsége szintén nő.

Női érdekvédelmi szervezet a településen nem működik.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A kisgyermekes nők számára munkavállalási szempontból problémát jelent a családbarát munkahelyek, és a rugalmas munkaidő bevezetésének hiánya, mivel ezek nélkül meglehetősen nehéz a nők számára a munkaerőpiacra történő visszatérés. Nehéz helyzetet teremt az a tény, hogy a nőknek össze kell egyeztetni a családvállalást, a családon belüli feladataikat (gyermekgondozás) a munkavállalással, a munkahelyi követelményeknek történő megfeleléssel.

A munkahellyel rendelkező szülőknek is gondot jelent a gyermek oktatási intézménybe történő "eljuttatása", vagy elhozása, mivel a munkahelyre szintén időre kell megjelenni, illetve az esetleges túlórák szintén akadályozzák a gyermek időben történő elhozatalát az oktatási-, nevelési intézményből.

Kifejezetten nőknek indított program a családsegítő intézetben működik a baba-mama klub, és az álláskeresési tréning. Ezen felül az egyház szervezésében minden évben külön lelkigyakorlatot szerveznek nők számára.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
• Kisgyermekes anyák elszeparálódása az aktív társadalomtól • Munka, család növekvő feladatok miatti stressz, pszichés problémák • Egyedülálló szülők mindennapi nehézségei	• Baba-mama klub működtetése, meglévő támogatása • Pszichológiai tanácsadás működtetése, támogatása • Gyermekfelügyelet, ellátási tájékoztatók, tanácsadás

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

23. táblázat: 65 év feletti lakosok száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)
	Fő
2014	875
2015	893
2016	916
2017	947
2018	973
2019	983
2020	995

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

24. táblázat: Nyugdíjasok száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 5201)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 5301)	Összes nyugdíjas
2014	554	782	1336
2015	540	771	1311
2016	542	748	1290
2017	525	755	1280
2018	515	750	1265
2019	512	752	1264

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi idős lakosság gazdasági helyzete változónak mondható. Vannak mélyszegénységben lévő idősök és olyanok is, akik szépen megélik a nyugdíjukból. Az önkormányzat mindig próbál segíteni a rászorulókon, a segélyért folyamodókon.

Az időskorúak jövedelmi helyzete nem optimális. Többen vannak, akiknek még nem volt nyilvántartva munkaviszonya, ezért házastársi vagy özvegyi jogon van jövedelmük, ez sajnos az igen alacsony.

Akiknek volt munkaviszonya, zömmel itt helyben dolgoztak, és a jövedelmük alacsony volt, ebből kifolyólag nyugdíjuk is alacsony.

Szociális helyzetük szintén többretegű. Nagyrészüket egyedül él, van, hogy messze a családjuktól, de itt is megtaláljuk a több generációs együttéléseket is.

A Gondozási Központunkba is egyre több idős szeretne bekerülni tartós bentlakásra, csak sajnos a központ kapacitása nem alkalmas több idős felvételére. Ennek orvoslására szükséges lenne az épület felső szintjét is beépíteni. A Gondozási Központban jelenleg dolgozó ápolók száma elegendő lenne nagyobb létszámú bentlakásos idősök ellátására is.

Az idős korban oly szükséges társas kapcsolatokat, beszélgetéseket, nem csak a családtagjaiktól kapják meg, hanem a több mint 30 éve működő Nyugdíjas Klubtól. Immár 65 idős ember jár közéjük.

Vannak köztük nehezen mozgók, akiknek segítség kell ahhoz, hogy el tudjanak jönni, de egymás és az önkormányzat segítségére mindig számíthatnak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

25. táblázat: 55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma
	Fő	Fő	%	Fő
2014	162	33	20%	20
2015	147	34	23%	28
2016	115	33	29%	42
2017	106	30	28%	37
2018	92	30	33%	36
2019	80	32	40%	34

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Országos tendencia, hogy az idősök nehezen találnak munkát, sajnos ez igaz településünkön is.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősöknek nagyon fontos annak az érzésnek a megélése, hogy ők még mindig fontosak a társadalomban és a helyi közösségünkben. Tapasztalatok alapján hatékony módja az idős korosztály életminőségének javítása és a személyközpontú gondoskodás terén a kortársak bevonása. A pozitív hatás kölcsönös: a nyugdíjas korú önkéntes megtapasztalja, hogy – bár az aktív munkaerőpiacot maga mögött hagyta – a társadalom tartogat számára feladatot, szerepet, amely által hasznosságdata, önértékelése újra megerősödhet.

Minden évben az idősök, nyugdíjasok összefognak és felajánlják, hogy a Dunapart sétány részét ők rendben tartják. Metszik a rózsákat, gereblyéznek, söprögetnek. Így van céljuk, van munkájuk, közös programjuk.

A legfontosabb feladat, hogy sose érezzék magukat egyedül és tudják azt, hogy az önkormányzatra mindig számíthatnak.

A 2020. évi koronavírus járvány miatti tavaszi karantén idején alakult egy Nagymaros-Háló a helyi Karitászzal közreműködésével: 51 önkéntes munkájával 92 bevásárlás, 76 gyógyszer kiváltás, postai befizetések intézése, 110 főnek étel kiszállítás. Összesen 250 fő segítése volt a feladatuk, melyek közül 95%-ban idősek kértek segítséget.

Az önkormányzat több területen is próbál nekik segíteni. Pl. un. **temetőjárattal** segítjük az időseket, akiknek nincsen családjuk vagy nehezen mozognak. Jelenleg 26 főt viszünk ki minden szerdán a temetőbe az önkormányzat kisbuszával váltásban, hogy ki tudjanak menni elhunyt szeretteikhez és rendbe tudják tenni a sírokat. Fontos, hogy megoldjuk a mindennapi problémákat és bevonjuk az időseket minél több helyi kezdeményezésbe.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A településen nagyon kevés munkalehetőség van. Az önkormányzaton, közintézményeken kívül pár nagyobb bolt, 2-3 kis üzlet és néhány kisvállalkozó van. A munkahelyeket zömmel aktív korú személyekkel töltik fel.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A településen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő. A szükséges intézmények rendelkezésre állnak (orvosi rendelő, fogorvos és gyógyszerár), és többnyire központi helyen található. Az egyik szociális intézmény épülete a település egyik vége felé található, és mivel a település hosszú, a másik végéről a nappali ellátást nem tudják igénybe venni. Ezen a problémán enyhít a helyi idősek otthonának házi segítségnyújtási szolgáltatása.

Gondozási Központ

Ellátottak köre

Ellátást igényelhet minden 18. életévét betöltött nagymarosi lakos, aki szociális helyzete, egészségi állapota alapján igényelheti.

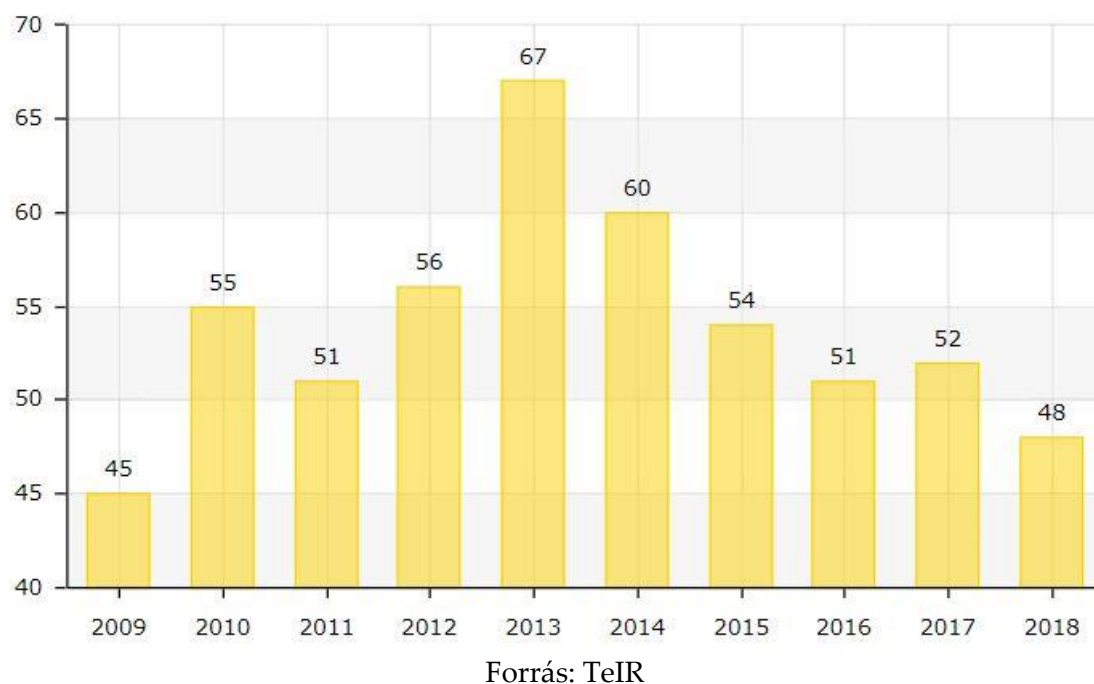
Szolgáltatások formái, köre, rendszeressége

a) Alapellátás:

– Szociális étkeztetést biztosítanak a hét öt napján, kérésre házhozszállítással.

A szociális étkeztetés olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

23. ábra: Szociális étkeztetésben részesülők száma

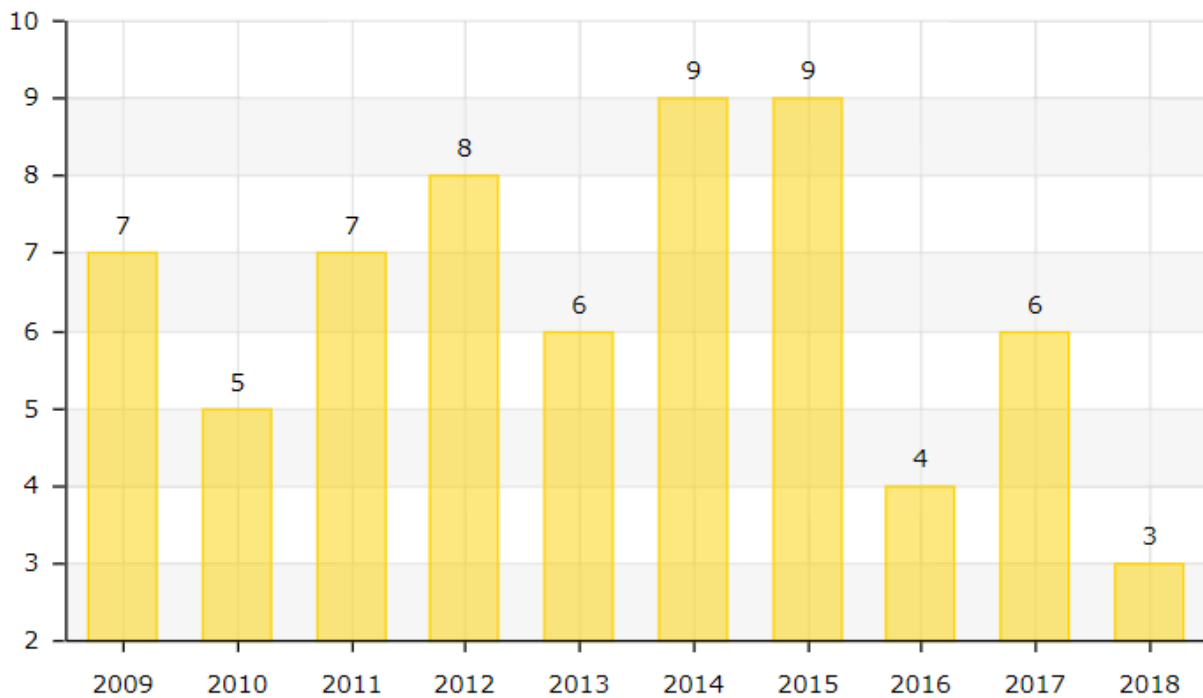

– Házi Szociális Gondozás. A hét öt napján napi rendszerességgel ellátják otthonukban a rászorultakat.

Házi segítségnyújtásban részesülők száma

A házi segítségnyújtás olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, ill. azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek, de amúgy képesek önmaguk ellátására.

24. ábra: Házi segítségnyújtásban részesülők száma

Forrás: TeIR

b) Szakosított ellátások:

– Nappali Szociális Ellátás.

Meghatározóan a saját otthonukban élő, szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes időskorúak számára napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, étkezésre, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére lehetőséget biztosító ellátást igénybe vevők száma.

26. táblázat: 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (TS 0328)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 5101)	
	Fő	Fő	%
2014	875	14	1,60%
2015	893	9	1,01%
2016	916	12	1,31%
2017	947	10	1,06%
2018	973	10	1,03%
2019	983	8	0,81%
2020	995	8	0,80%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A hét öt napján 8-18 óráig napi háromszori étkezést ebből egyszer főtt ételt biztosítanak. Tisztálkodási lehetőség, orvosi ellátás megoldva. Nagyon indokolt esetben korlátozott számban hétvégén ill. ünnepnapokon ebédet tudnak adni. Programokon, foglalkozásokon mindenki igény szerint részt vehet.

– Tartós bentlakást nyújtó Idősek Otthona.

Végleges és teljeskörű ellátást biztosítanak a gondozásra jogosultak számára. Ez magában foglalja az étkezést, gyógyszerrel, kötszerrel, testközei ill. inkontinencia segédeszközzel, tisztálkodószerekkel, szükség esetén ruházattal való ellátást. Ágynemű, textil, ruházat tisztítását, ápolás-gondozást, mozgásterápiás, illetve mentálhigiénés ellátást.

Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátásokat Nagymaros Városban állandó bejelentett lakcímmel rendelkező rászorulóknak igényelhetik.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele – bármely ellátás esetében önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője kérelmére történik.

Szociális étkeztetés, Házi szociális gondozás és Nappali szociális ellátás esetében az intézményi jogviszonyt az intézményvezető intézkedése alapozza meg. Az ellátásokat várakozás nélkül igény szerint azonnal igénybe lehet venni.

Az Idősek Otthonába történő elhelyezés indokoltságát az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet által kiadott gondozási szükséglet mértéke támasztja alá. A gondozási szükséglet vizsgálat alapja az igénylő otthonában történő látogatás alkalmával felvett állapotról kitöltött „Értékelő lap”. A napi 4 órát meghaladó gondozási szükséglet esetében a tartós bentlakásos szociális intézményi jogviszonyt – Idősek Otthona- a települési önkormányzat Humánügyi Bizottságának határozata alapozza meg.

Az ápolási, gondozási, rehabilitációs és fejlesztési feladatok jellege, tartalma

Beköltözkéskor elkészítik az intézmény orvosával, szakdolgozók bevonásával a jogosult ápolási, gondozási besorolását és az egyéni gondozási tervet. Ezen tervek magukban foglalják a gondozott fizikai és mentális állapotának megfelelő ápolási foglalkoztatási és rehabilitációs tevékenységeket. Az ápolási lapon rögzítik a napi teendőket. Minden ellátott egyénre szabott gondozásban részesül, szükség esetén szakápoló, gyógytornász bevonásával. Az egyéni gondozási tervet és az ápolási, gondozási besorolást a változások szerint módosítják.

Az intézmény szervezetére vonatkozó szakmai, szervezeti információk

Az Idősek Otthonában a kis gondozotti létszám miatt nem lehetett több szervezeti egységet kialakítani. Egy szervezeti egység van jelenleg, 12 fő ellátott idős emberrel.

A dolgozói létszám: 5 fő szakképzett ápoló-gondozó

A nappali szociális ellátás 25 fő férőhellyel működik

Dolgozói létszám: 1 fő szakképzett ápoló gondozó

Házi szociális gondozásban maximum 9 rászoruló tudnak ellátni.

Dolgozói létszám: 1 fő szakképzett ápoló gondozó

Szociális étkeztetésben nincs meghatározva maximum ellátotti férőhely. Igény szerint el lehet vinni a Napköziotthonos konyháról az ebédet, vagy lehet házhozszállítást kérni.

7. kép: Gondozási Központ

Forrás: facebook.com

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a szolgáltatásokhoz való hozzáférés megfelelő. A szükséges intézmények rendelkezésre állnak, és központi helyen találhatók.

Nagymaros Város Önkormányzat intézményeihez tartozik a Művelődési Ház, ahol fel van ajánlva az idősek számára, hogy kéthetente tartsanak Nyugdíjas Klubot. Ilyenkor vetítéseket csinálnak, beszélgetnek, nagyon jól érzik magukat.

c) idősek informatikai jártassága

Az időskorúak aránylag kis hányada mutat érdeklődést az informatika iránt. A fiatalabb korosztály már érdeklődőbb, és ők a könyvtár keretei között találnak számítógép használati lehetőséget.

Az idősek nagyrésze nem használja az online világot, így az önkormányzatnak sem a hivatalos oldalát, sem a facebook csoportját nem tudják nézni folyamatosan.

Amikor van egy fontosabb hír, nyomtatott formában is bedobjuk az érintett utcákba, a postaládákba, ill. a helyi újságot nyomtatott formában is megvásárolhatják.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen több szervezet van, ahol az idősek megtalálják a hasznos időtöltés különféle formáit. Hosszú évek óta nagyon sikeresen működik a Nyugdíjas Klub. Sok jó programot, kirándulást szerveznek. Évente megrendezésre kerül egy nyugdíjas találkozó, és az Idősek Világnapja. A településen működnek civil szervezetek, ahol a tagok között szép számmal vannak időskorúak. Pl. Karitás szervezet, Nagymarosi Képzőművészek, Férfikórus stb.

Az idősek szociális alap-és szakellátását a Gondozási Központ végzi. A központ meglátása ezen a területen, hogy sokkal több az érdeklődő és a várakozó a bentlakásos ellátás iránt, mint amennyit el tudnak látni. Ennek oka, hogy az épület kapacitása kicsi. Emiatt az intézmény finanszírozása sem rentábilis. E problémakörnek a bemutatása, a lehetőségek feltárása az alábbi SWOT analízisben van elemezve.

27. táblázat: SWOT elemzés

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
• Meglévő pénzügyi erőforrások hatékony felhasználása • Pályázati lehetőségek • Nagy létszámú várólista • Jó kapcsolat a helyi szervezetekkel • Fejlesztésre fogékony fenntartó és intézményvezetés • A meglévő épület jó infrastruktúrája Pl. már rendelkezik lifttel, ami a tetőtér beépítés szempontjából nagyon fontos • Saját gépjármű, amivel az idősök szállítása megoldható	• Kevés férőhely • Alacsony bentlakásos ellátotti létszám • Kis alapterületű intézmény • Humánerőforrás hiányosságai • Szakemberek elvándorlása • Ellátottak alacsony jövedelméből vonható 80%-ig térítési díj, mely szűkös bevételi forrásnak számít a kiadások viszonylatában • Kevés a nappali ellátást igénybevevő idős, ennek egyik oka, hogy kívül esik a város központjától a Gondozási Központ épülete
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
• Kiváló természeti adottságok • Frekventált földrajzi terület • Nagy létszámú érdeklődők • Innovatív jövőkép • Szupervízió	• A szociális munka alacsony presztízse • Munkaerő kiégése • A meglévő munkatársak romló egészségügyi állapota • Jogszabályi háttér változékonysága

Forrás: Gondozási Központ

A nappali ellátást igénybe vevők számának a növelése is jelentős terhet vesz le a hozzátartozók válláról, mert ha 24 órás felügyeletet nem is jelent, de legalább, amíg a családtagok dolgoznak az idős ember felügyelet alatt van.

Nagyon nehéz azoknak az idős embereknek a helyzete, akik a külterületeken élnek, mivel onnan végképp nem tudnak bejönni a Gondozási Központ épületébe, ebben viszont tudnak az intézmény gépjárművével segíteni, és a szállítást meg tudják oldani.

Ezen kívül egyre nagyobb számban vannak az olyan várakozók, és a nappali ellátást igénybevevők között is egyre több az, aki Alzheimer kórral küzd. Nagyon nehéz az ilyen beteget gondozó hozzátartozóknak is, akik nem sok segítséget kapnak a betegség lezajlásának a megismeréséhez. Ebben nagy segítség lehetne a városban az Alzheimer Café megszervezése, ami összefogja az ilyen gonddal bármilyen módon érintetteket. Volt is próbálkozás a megszervezésére, de a COVID-19 sajnos ezt leállította. Amennyiben a jövőben véget érnek a korlátozások, ezzel is tudnánk ennek a rétegnek segíteni.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idők helyzet, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
• Elmagányosodás problémája. • Időskori hasznosság érzésének támogatása. • Egyre több idős szeretne bekerülni a Gondozási Központba • Külső területen élők bejárásának nehézsége, helyi közlekedés nem megoldott • Sok az egyedülálló, magát a napi alapdolgokkal nehezen ellátni tudó személy (bevásárlás, posta, gyógyszertár...)	• Szociális és közművelődési programok megrendezésének támogatása. • Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös program kialakításának segítése. • Képzések, szenior foglalkozások tartásának támogatása. • Gondozási Központ bővítése • Bejárás segítése • Szociális hálózat az időknek

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

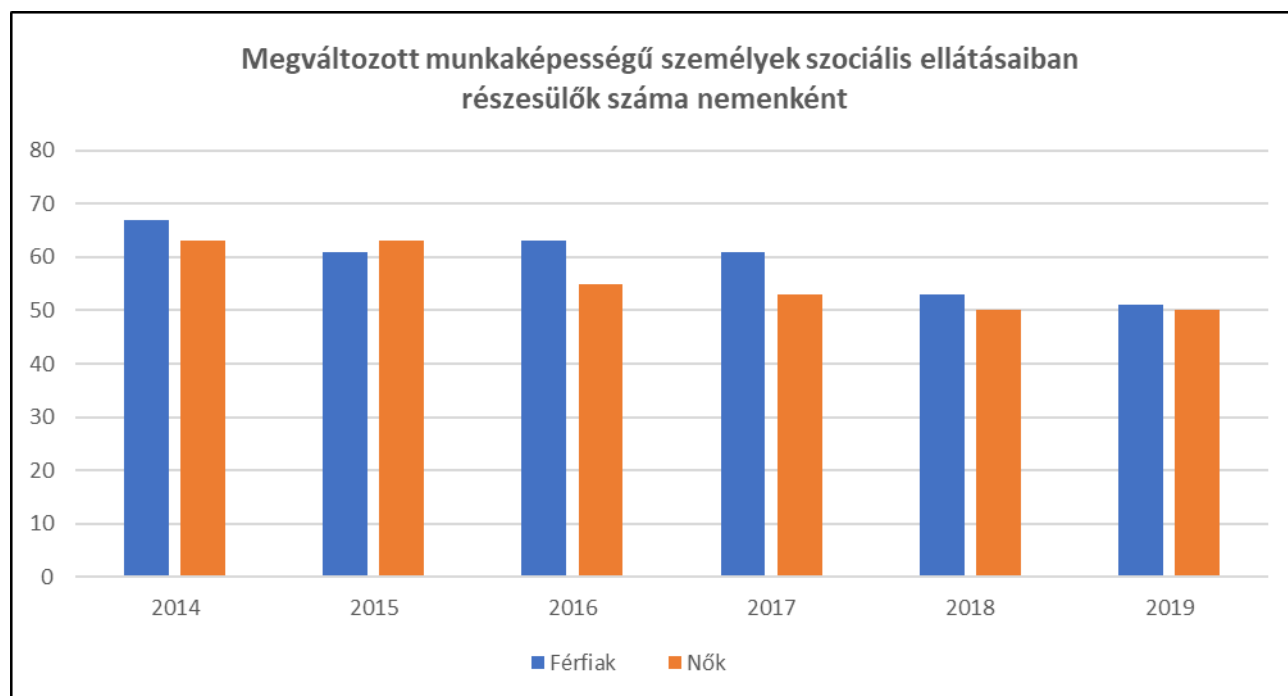
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi- így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és az számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Nagymaroson a fogyatékkal élő személyek száma csekélynek mondható, pontos információval az önkormányzat nem rendelkezik fogyatékossguk mértékével kapcsolatban.

25. ábra: Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

Forrás: TeIR

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén
Nincs adat.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok
Nagymaroson ilyen intézmény nem működik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincs adat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Az orvosi rendelő akadálymentesítése nem volt eddig megfelelően megoldott: egy rövid, túl meredek rámpa van, amin elektromos kocsival csak lendületben lehetett felmenni és az ajtó miatt akkor sem tudott bejutni. Sima kerekesszékekkel csak feltolni lehetett, de mivel meredek, nagy erőfeszítés kellett hozzá. Az egészségház jelenleg felújítás alatt van, melynek keretében ez a probléma meg fog oldódni.

Az iskolák épülete kerekesszékekkel nem megközelíthetőek.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A posta nem akadálymentes és a közszolgáltatások információs és kommunikációs akadálymentesítettsége sem megoldott.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A legtöbb munkahely akadálymentesítettsége szintén nem megfelelő.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A járdák rendkívül rossz állapota miatt a fogyatékosok az úton közlekednek, ami sok balesetveszélyes helyzetet teremt.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A Nagymarosi Támogatási Szolgálatnak köszönhetően a fogyatékkal élők eljutnak a megfelelő intézménybe Vácra. Alacsony számuk miatt nem érkezett még igény helyi nappali intézmény kialakítására.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
• Program és ellátás hiánya a felnőtt fogyatékosok körében. • A fogyatékkal élők társadalmi integrációjának csekély megléte. • Rossz állapotú járdák, utak • Akadályozott közlekedés miatt ellátásokhoz való nehezebb hozzáférés	• Felnőtt fogyatékosok nappali ellátásának segítése • Érzékenyítő, paraprogramok megszervezésének támogatása, versenyek, vetélkedő és sport rendezvények • Járdák, utak javítása • Akadálymentesítés bővítése, bejárás segítése. Rámpák, korlátok, közlekedésre alkalmas utak, mint pl. az utcák közti járdák akadálymentesítése (lejtős összekötők) Pl.: bankautomata megközelítése lehetetlen egy toló kocsisnak, vagy/és mozgáskorlátozottaknak.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Együtt kívánunk működni az alábbi szervezetekkel és intézményekkel:

Szobi Járási Hivatal Gyámügyi osztály

„Mosoly” Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Pedagógiai Szakszolgálat

Kittenberger Kálmán Általános és Művészeti Iskola

Nagymaros Városi Könyvtár és Művelődési Ház

Gondozási Központ

Napközi Otthonos Óvoda

Nagymarosi Polgárőr Egyesület

Egyházközségi Karitás

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Nagymarosi Német Nemzetiségi Önkormányzat rendszeresen támogatja a helyi nemzetiségi csoportokat (Wildenrosen táncgyűttes, Die Blumen Táncgyűttes). A helyi oktatási intézmények és az egyházak is rendszeresen be vannak vonva a helyi rendezvények szervezésébe, a programokon történő részvételbe (főképp nemzeti ünnepek programjain).

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Nagymaros Város Önkormányzata a térségi esélyegyenlőségi célcsoportok életminősége növelése érdekében az alábbi szolgáltatások biztosítására kötött megállapodást térségi szervezetekkel: mikrotérségi szinten biztosítjuk a családsegítő, illetve a gyermekjóléti szolgálatot. A Váci Kistérséggel kötött megállapodás alapján kistérségi szinten került ellátásra általunk a gyógytestnevelés, illetve a logopédiai ellátás.

Ezen felül minden évben a Katolikus Karitás, Nagymaroson élő kisnyugdíjasok és létminimum közelében élő családok számára nyújt élelmiszer-csomag formájú támogatást.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Nagymarosi Német Nemzetiségi Önkormányzat az alábbi esélyegyenlőségi célcsoportok ügyében fejt ki esélyegyenlőségi tevékenységet:

- Idősek
- Gyermekek.

Az NNNÖ az évek folyamán számos művelődési-, és más egyéb olyan programot szervezett, mely nagy érdeklődésre tartott számot mind az idősek, s mind a gyermekek között. Az NNNÖ nagy szerepet játszik a helyi közösségek összekovácsolásában, a helyi hagyományok megőrzésében, továbbörökítésében, és a helyi nemzetiségi csoportok támogatásában (Die Blumen, Wildenrosen táncgyűttesek).

Az NNNÖ az alábbi rendszeres programokat szervezi meg minden évben:

- Megemlékezés a Málenkij Robotra elhurcoltak emlékére közösen az önkormányzattal
- Német nyelvű Istentisztelet
- Sváb piknik
- Márton Napi Felvonulás
- Sváb Bál

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Nagymarosi Polgárőr Egyesület kiemelt figyelmet fordít az idősök biztonságára.

A Nagymarosi Szolgálat biztosítja a fogyatékos gyerekeknek, hogy számukra megfelelő intézménybe mindennap bejussanak.

A Katolikus Karitás pedig a mélyszegények sorsát igyekszik adománygyűjtési akcióival javítani.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs adat.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Folyamatos kapcsolattartás a Helyi Esélyegyenlőségi Terv elkészítésében érdekelt szervezetekkel az alábbiak szerint:

1.) Információ kérése a HEP-hez az esélyegyenlőségi célcsoportokkal foglalkozó alábbi szervezetektől:

„Mosoly” Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
Pedagógiai Szakszolgálat
Kittenberger Kálmán Általános és Művészeti Iskola
Nagymaros Városi Könyvtár és Művelődési Ház
Gondozási Központ
Napközi otthonos Óvoda
Felnőtt háziorvos
Gyermek háziorvos
Német Nemzetiségi Önkormányzat

2.) HEP anyagának megküldése véleményezésre

3.) Vélemények beépítése a HEP anyagába

4.) Elkészült HEP anyagának megküldése végső ellenőrzésre

5.) Megküldött javaslatok beépítése a HEP anyagába

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a.) pontban felsorolt szervezetek részére a HEP tervezet elektronikus úton megküldésre került véleményezés céljából. A vélemények a HEP tervezetbe beépítésre kerültek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény- ségben élők	- Számos élelmiszersegélyre rászorult ember. - Sok a kisnyugdíjból élő a városban. - Tehetséges roma tanulók elakadása	- Karitász tevékenységének támogatása. - Közvetítés az ellátásokhoz, szociális vásárok megrendezése. - Tehetséges roma tanulók kiemelése, fejlesztő programok, mentorálás.
Gyermekek	- Társas és közösségi kapcsolatok hiánya, ingerszegény környezet. - Az utóbbi években jelentős életviteli változások miatt megsokszorozódott a tanulási problémás, olvasás-, írás-, számolászavarral, beszédhibával, gyenge fizikummal és idegrendszerrel küzdő gyermekek száma. - Rossz időbeosztás, passzivitás az ifjúság körében. - Nevelési morál	- Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésének segítése. - Versenyek, szabadidős tevékenységek szervezésének támogatása. - Kulturális értékek felszínre hozása, identitás erősítés - Csoportos, közösségi fórum a szülők részére a gyerek jogainak és kötelezettségeinek megismertetésére
Idősek	- Elmagányosodás problémája. - Időskori hasznosság érzésének támogatása. - Egyre több idős szeretne bekerülni a Gondozási Központba - Külterületen élők bejárásának nehézsége, helyi közlekedés nem megoldott - Sok az egyedülálló, magát a napi alapidolgokkal nehezen ellátni tudó személy (bevásárlás, posta, gyógyszertár...)	- Szociális és közművelődési programok megrendezésének támogatása. - Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös program kialakításának segítése. - Képzések, szenior foglalkozások tartásának támogatása. - Gondozási Központ bővítése - Bejárás segítése - Szociális hálózat az időseknek

Nők	• Kisgyermekes anyák elszeparálódása az aktív társadalomtól • Munka, család növekvő feladatok miatti stressz, pszichés problémák • Egyedülálló szülők mindennapi nehézségei	• Baba-mama klub működtetése, meglévő támogatása • Pszichológiai tanácsadás működtetése, támogatása • Gyermekfelügyelet, ellátási tájékoztatók, tanácsadás
Fogyatékkal élők	• Program és ellátás hiánya a felnőtt fogyatékosok körében. • A fogyatékkal élők társadalmi integrációjának csekély megléte. • Rossz állapotú járdák, utak • Akadályozott közlekedés miatt ellátásokhoz való nehezebb hozzáférés	• Felnőtt fogyatékosok nappali ellátásának segítése. • Érzékenyítő, paraprogramok megszervezésének támogatása, versenyek, vetélkedő és sport rendezvények • Járdák, utak javítása • Akadálymentesítés bővítése, bejárás segítése. Rámpák, korlátok, közlekedésre alkalmas utak, mint pl. az utcák közti járdák akadálymentesítése (lejtős összekötők) Pl.: bankautomata megközelítése lehetetlen egy tolókocsinak, vagy/és mozgáskorlátozottak.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Rászorulók segítése	Számos élelmiszersegélyre rászorult ember.	A támogatásban valóban élelmiszerként valósuljon meg.	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Karitász tevékenységének támogatása.	Karitász	2025. december 31.	Kiosztások gyakorisága és mennyisége.	Karitász és Önkormányzati támogatás, szervezés (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú.
2	Kisnyugdíjasok segítése	Sok a kisnyugdíjból élő a városban.	A mélyszegénységben élőkön felül, akiket élelmiszersegéllyel támogatunk, az alacsony bérből, nyugdíjból élőket is minél szélesebb körben támogassuk.	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Közvetítés az ellátásokhoz, szociális vásárok megrendezése.	Nagymaros Város Önkormányzata	2025. december 31.	Kiosztások gyakorisága és mennyisége. A vásárban megjelentek száma.	Önkormányzati támogatás és szervezés (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú
3	Roma tanulók mentorálása	Tehetséges roma tanulók elakadása	A tehetséges roma tanulók kiemelése, segítése, mentorálása. Minél több	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Tehetséges roma tanulók kiemelése, fejlesztő programok, mentorálás.	Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola	2025. december 31.	Iskolát végzett roma tanulók száma.	Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola	Folyamatos, hosszútávú

			roma tanuló végzettséghez segítése.						támogatása (humán)	
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Társas és közösségi kapcsolatok	Társas és közösségi kapcsolatok hiánya	Ne magányosan, vagy kontroll nélkül töltsék a gyermekek szabadidejüket .	Integrált Települetfejles ztési Stratégia ITS	Rendszeres ifjúsági foglalkozások, tematikus délutánok, nyári táborok megrendezésé nek segítése.	Önkormányzat és Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola	2025. december 31	Bővül a programok tematikája. Nő a foglalkozási napok száma. Táborozók száma.	Önkormányzat és Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola (pénzügyi, humán, technikai)	Folyamatos, hosszútávú
2	Problémás gyermekek	Az utóbbi években jelentős életviteli változások miatt megsokszoroz ódott a tanulási problémás, olvasás-, írás-, számolászavar ral, beszédhibával, gyenge fizikummal és idegrendszerre l küzdő gyermekek száma.	A gyermekek tanulási nehézségei időben fel legyenek fedezve és aszerint kapják meg a megfelelő segítséget.	Integrált Települetfejles ztési Stratégia ITS Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola Esélyegyenlőse gi Programja	Iskolai pszichológus, fejleszt pedagógusok bevonása.	Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola	2025. december 31	Problémás gyermekek számának csökkenése. A tanulási problémás gyermekek tanulmányi eredményének javulása.	Nagymarosi Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola támogatása (humán)	Folyamatos, hosszútávú
3	Passzivitás elkerülése	Rossz időbeosztás, passzivitás az	Testi és lelki egészség megőrzése,	Integrált Települetfejles ztési Stratégia	Versenye szabadidős tevékenységek	Önkormányzat és Nagymarosi	2025. december 31	Nő a versenyen, szabadidős	Önkormányzat és Nagymarosi	Folyamatos, hosszútávú

		ifjúság körében.	mozgáshiány pótlása.	ITS	szervezésének támogatása.	Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola		tevékenységek en résztvevők száma.	Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola (pénzügyi, humán, technikai)	
4	Nevelési morál javítása	Nevelési morál Nő a mentálisan sérült gyermekek száma	Nevelési morál javulása. Csökkenő számú mentálisan sérült gyermek.	Integrált Települetfejles ztési Stratégia ITS	Kulturális értékek felszínre hozása, identitás erősítés Csoportos, közösségi fórum a szülők részére a gyerek jogainak és kötelezettségei nek megismertetés ére	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat	2025. december 31	Csökkenő számú mentálisan sérült gyermek.	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat támogatása (humán)	Folyamatos, hosszútávú
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Kisgyermekes anyák visszaintegrálása a társadalomba	Kisgyermekes anyák elszeparálódás a az aktív társadalomtól	Kapcsolatépíté s, tapasztalatcsere, munkaerőpiacr a való könnyebb visszajutás.	Integrált Települetfejles ztési Stratégia ITS	Baba-mama klub működtetése, meglévő támogatása	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat	2025. december 31	Gyermekekellátá s utáni munkanélkülis ég csökkenése	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat (humán)	Folyamatos, hosszútávú
2	Stressz okozta problémák	Munka, család növekvő feladatok miatti stressz, pszichés	Priorizálás megtanulása	Integrált Települetfejles ztési Stratégia ITS	Pszichológiai tanácsadás működtetése, támogatása	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat	2025. december 31	Tanácsadásoko n résztvevők száma	Mosoly Család-és Gyermejjóléti Szolgálat (humán)	Folyamatos, hosszútávú

		problémák							Pályázati támogatás (pénzügyi)	
3	Egyedülálló szülők nehézségei	Egyedülálló szülők mindennapi nehézségei	Egyedülálló szülők segítése	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Gyermekfelügyelet, ellátási tájékoztatók, tanácsadás	Mosoly Család-és Gyermekjóléti Szolgálat	2025. december 31	Tanácsadásokon résztvevők száma	Mosoly Család-és Gyermekjóléti Szolgálat (humán)	Folyamatos, hosszútávú
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Szenior rendezvények	Elmagányosodás problémája.	Képzések, szenior foglalkozások	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Szociális és közművelődési programok megrendezésének támogatása. Képzések, szenior foglalkozások tartásának támogatása.	Nyugdíjas Klub Gondozási Központ	2025. december 31	Foglalkozásokon való résztvevők száma.	Nyugdíjas Klub Gondozási Központ támogatása (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú
2	Egymás segítése	Időskori hasznosság érzésének hiánya	Idősek bevonása a mindennapi életbe, társadalmi programokba.	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Iskolák és nyugdíjas klubok közötti kapcsolatépítés, közös program kialakításának segítése.	Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola Nyugdíjas Klub Gondozási Központ	2025. december 31	Programokon való résztvevők száma.	Kittenberger Kálmán Alapfokú és Művészeti Iskola Nyugdíjas Klub Gondozási Központ (humán)	Folyamatos, hosszútávú
3	Gondozási Központ bővítése	Egyre több idős szeretne bekerülni a Gondozási Központba	Minél több idős gondozása a Gondozási Központban. A Gondozási	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Gondozási Központ bővítése	Gondozási Központ	2025. december 31	Gondozási Központban elhelyezhető idősök számának növekedése.	Nagymaros Város Önkormányzat a Gondozási Központ	Folyamatos, hosszútávú

			Központ tetőterének beépítése.						pályázatok (pénzügyi, humán)	
4	Bejárás segítése	Külterületen élők bejárásának nehézsége, helyi közlekedés nem megoldott	Kisbusz üzemeltetése	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Bejárás segítése	Nagymaros Város Önkormányzata	2025. december 31	Kisbuszt használók száma.	Nagymaros Város Önkormányzata pályázatok (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú
5	Szociális háló	Sok az egyedülálló, magát a napi alapidolgokkal nehezen ellátni tudó személy (bevásárlás, posta, gyógyszerár...)	Nagymaros Szociális Háló folyamatos munkája	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Szociális hálózat az időseknek	Karitás Nagymaros Város Önkormányzata	2025. december 31	Szociális hálót igénybe vevők száma.	Karitás Nagymaros Város Önkormányzata (humán)	Folyamatos, hosszútávú

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Felnőtt fogyatékosok segítése	Program és ellátás hiánya a felnőtt fogyatékosok körében.	Felnőtt fogyatékosok nappali ellátásának segítése.	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Felnőtt fogyatékosok nappali ellátásának segítése.	Szent Lőrinc Szociális Szolgáltató	2025. december 31	Nappali ellátásban részt vettek száma	Szent Lőrinc Szociális Szolgáltató támogatása (pénzügyi, humán, technikai)	Folyamatos, hosszútávú
2	Társadalmi integráció	A fogyatékkal élők társadalmi integrációjának csekély megléte.	Érzékenyítő, paraprogramok megszervezésének támogatása	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Érzékenyítő, paraprogramok megszervezésének támogatása, versenyek, vetélkedő és sport	Szent Lőrinc Szociális Szolgáltató Nagymaros Város Önkormányzata	2025. december 31	Megszervezett programok száma	Szent Lőrinc Szociális Szolgáltató Nagymaros Város Önkormányzata támogatása (pénzügyi,	Folyamatos, hosszútávú

					rendezvények				humán, technikai)	
3	Járdák, utak javítása	Rossz állapotú járdák, utak	Minél több rossz állapotban lévő út és járda felújítása Pályázatok figyelése	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Járdák, utak javítása Közlekedésre alkalmas utak, mint pl. az utcák közti járdák akadálymentesítése (lejtős összekötők)	Nagymaros Város Önkormányzat a	2025. december 31	Megvalósult út és járda felújítások	Nagymaros Város Önkormányzat a pályázatok (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú
4	Akadálymentesítés	Akadályozott közlekedés miatt ellátásokhoz való nehezebb hozzáférés	Minél több épület akadálymentesítése Pályázatok figyelése	Integrált Települetfejlesztési Stratégia ITS	Akadálymentesítés bővítése, bejárás segítése. Rámpák, korlátok, Pl.: bankautomata megközelítése lehetetlen egy tolókocsinak, vagy/és mozgáskorlátozottaknak.	Nagymaros Város Önkormányzat a	2025. december 31	Akadálymentesített épületek száma.	Nagymaros Város Önkormányzat a pályázatok (pénzügyi, humán)	Folyamatos, hosszútávú

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

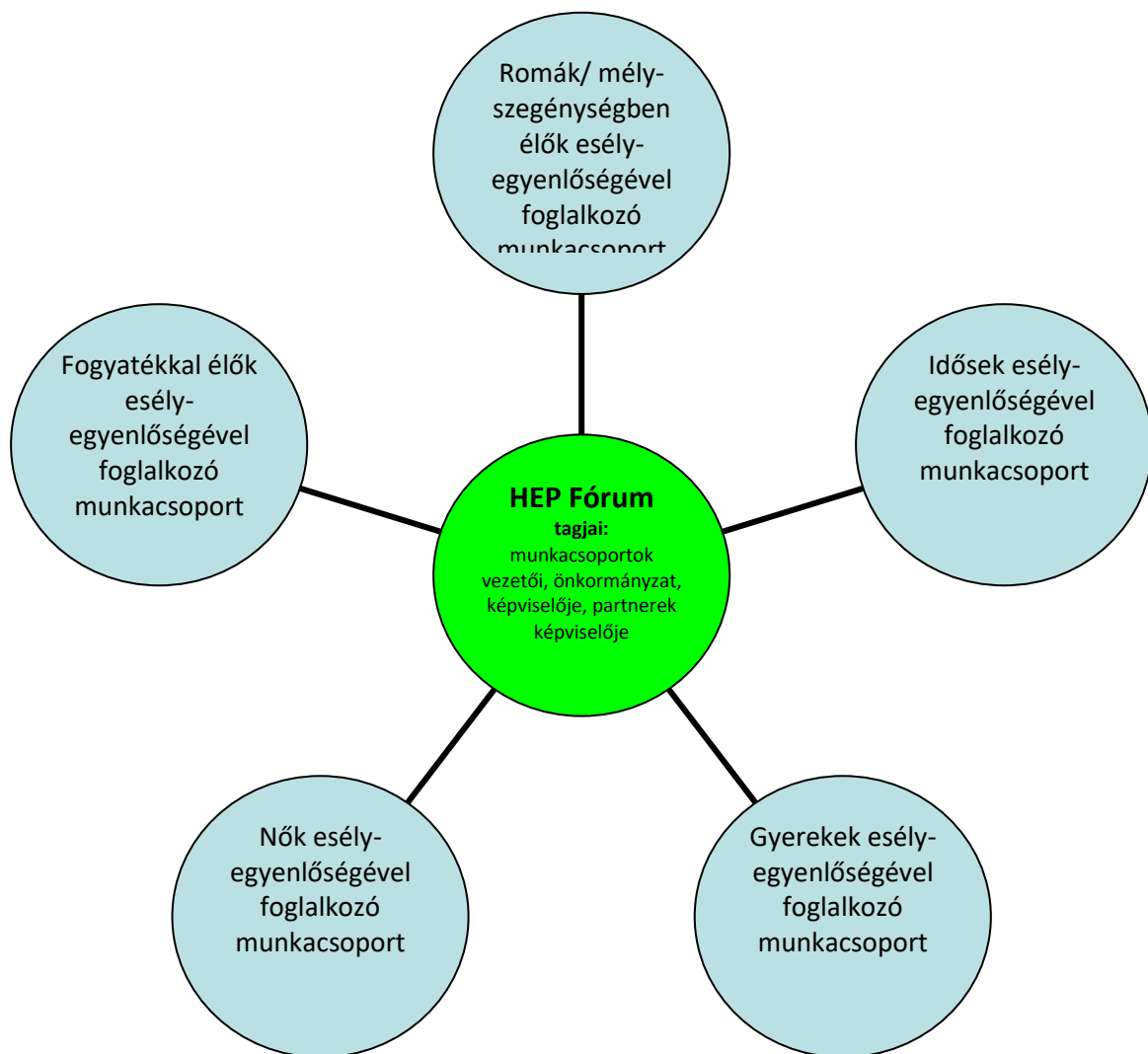
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot nem volt módunk összehívni a jelenlegi koronavírus járvány miatti veszélyhelyzet idején.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről az esélyegyenlőségi referens felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Nagymaros város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Nagymaros város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

A..... Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Forrásjegyzék

- Cserti Csapó Tibor - Orsós Anna (2012): Mélyszegénység – gyermekszegénység - a cigányok/romák helyzete és esélyegyenlősége
- dunakanyarpraxiskozosseg.hu
- facebook.com/gondozasikozpontnagymaros
- Gondozási Központ adatai
- ilovedunakanyar.hu
- Kittenberger Kálmán Általános és Művészeti Iskola Esélyegyenlőségi Programja
- Központi Statisztikai Hivatal KSH-TSTAR
- Központi Statisztikai Hivatal- Népszámlálási adatok
- nagymaros.hu
- nagymarosiiskola.hu
- Nagymaros Integrált Városfejlesztési Stratégiája
- Nagymaros Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013
- Nagymaros Város Önkormányzata- helyi adatbázis
- Nemzeti Munkaügyi Hivatal
- Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR)
- Pedagógiai Szakszolgálat Szervezeti és Működési Szabályzata
- Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

